

“Ἐγὼ εἰμι
ἡ ὁδὸς
καὶ ἡ ἀλήθεια
καὶ ἡ ζωή,,
(Ἰωάν. ιθ' 6)

ΟΡΘΟΔΟΣΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἱερουσάλης: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΑΠΟΥΛΟΣ † 1929

“Τὰ ρήματα,
ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν,
σνεῦμά ἐστι
καὶ ζωὴ ἐστι,,
(Ἰωάν. Γ' 63)

Ἔτος 113ον | ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2023 | 4384

ΑΡΧΙΜ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΑΚΑΡΙΔΗΣ 1933 - 2023

Στις 17 Ὀκτωβρίου ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον ὁ ἀδελφὸς τῆς Ἀδελφότητός μας π. Κωνσταντῖνος Σακαρίδης.

Ὁ Κωνσταντῖνος Σακαρίδης γεννήθηκε στὸ Κιλκίς τὸ 1933, ἀπὸ εὐσεβεῖς γονεῖς. Ὁ πατέρας του τὸν προόριζε γιὰ διάδοχό του στὴν ἐργασία του, στὸ ἐμπόριο. Ἄλλὰ ὁ ἴδιος εἶχε ἀπὸ τὴν πιὸ μικρὴ ἡλικία ἄλλη κλίση, ἄλλη κλήση. Σὰν καλὸς ἔμπορος, ἐπιθυμοῦσε νὰ βρεῖ τὸν «καλὸν μαργαρίτην». Ἡ ψυχὴ του στρεφόταν στὸν Χριστό, τὸν Ὅποιο ἀγάπησε καὶ ἔκανε κέντρο τῆς ζωῆς του. Σπούδασε Θεολογία, ἐνῶ παράλληλα στρατεύθηκε στὸ ἱεραποστολικὸ ἔργο τῆς Ἀδελφότητος Θεολόγων ἢ «ΖΩΗ». Ὡς νέος ἐργάσθηκε στὶς Χριστιανικὲς Μαθητικὲς Ὅμαδες, ὡς ὀμαδάρχης στὸ ἐπιτελεῖο τῶν ὑπευθύνων τῶν Ὁμάδων, ὡς Ἀρχηγὸς στὴν Κατασκήνωση τῶν Χριστιανικῶν Μαθητικῶν Ὁμάδων στὸν Παρνασσό. Ἀπὸ νωρὶς ἔδειξε ἀποφασισμένος νὰ ἀφιερῶθαι στὸ Χριστιανικὸ Ἔργο «ἐξ ὅλης τῆς καρδίας καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος» του.

Ὅταν τὸ 1963 ἐκλήθη ἀπὸ τὴν Ἀδελφότητα νὰ γίνῃ κληρικὸς, ἀνταποκρίθηκε μὲ ὑψηλὸ αἶσθημα εὐθύνης, κάνοντας ἐφ' ἑξῆς ἀποστολή του νὰ γίνῃ ὄργανο τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ, φέρνοντας σὲ ἐπαφὴ τὸν λαὸ τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου. Σχεδὸν 60 χρόνια ὑπηρετήσε ὡς ἱερεὺς τὸν Κύριο, τὴν Ἐκκλησία, τὸν λαὸ τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἴδιος σημείωνε στὶς προσωπικὲς του σημειώσεις τὶς ἀρχὲς ποὺ ἐνιωθε δεσμευμένος νὰ τηρεῖ ἀπαρέγκλιτα:

«α) Ταπεινοφροσύνη σὲ ὅλα, ἰδίως στὰ λόγια.

Ἐνωση μὲ τὸν Θεό, τὸ σπουδαιότερο ἀπ' ὅλα. Ἀναζήτησις σὲ ὅλα καὶ πάντοτε αὐτοῦ ποὺ ἀρέσει στὸν Θεὸ καὶ ὄχι σὲ μένα.

β) Νὰ φυλάω τὴν πιὸ ἀυστηρὴ σεμνότητα στὰ βλέμματα καὶ στὰ λόγια.

γ) Νεκρώσεις σωματικὲς λίγες, ἀλλὰ συνεχεῖς.

δ) Νὰ νεκρώνω εἰδικὰ τὰ μάτια μου. Ἡ ὄρασις μὲ τὰ γλιστρήματά της θὰ μπορούσε νὰ μὲ ὀδηγήσει στὸ χεῖλος τοῦ κρημνοῦ.

ε) Ἄς ἔχω ὡς ἀρχὴ μου νὰ μὴ μιλῶ ποτὲ γιὰ τὸν

ἐαυτό μου, οὔτε ἐπαινώντας τον οὔτε κατηγορώντας τον οὔτε ἀναφερόμενος ἔστω καὶ ἔμμεσα στὰ ἔργα μου, ἐκτὸς ἐὰν ἐρωτηθῶ.

στ) Λεπιότης καὶ ἀγάπη, ὅταν μιλῶ γιὰ τοὺς ἄλλους».

Διαδεχόμενος στὴν Καβάλα τὸν π. Κωνσταντῖνο Χρόνη, ὅταν αὐτὸς ἐξελέγη Μητροπολίτης Ἀλεξανδρουπόλεως τὸ 1967, ὁ π. Κωνσταντῖνος ὑπῆρξε ἡ ψυχὴ τῆς Χριστιανικῆς Ἐνώσεως Καβάλας, τῆς Μονάδας Φροντίδας Ἡλικιωμένων «Κωνσταντεῖο» στὸν Ἅγιον Σίλα καὶ τῶν Χριστιανικῶν Κατασκηνώσεων τῆς Νέας Ἡρακλείτσας.

Ἦταν ἄοκνος ἐργάτης τοῦ Εὐαγγελίου.

Ὡς ἱεροκήρυκας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου, μὲ προθυμία ἔσπευδε νὰ κηρύξει τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ σὲ κάθε γωνιὰ τῆς μακεδονικῆς γῆς, νὰ τελέσει τὸ μυστήριον τῆς Θεῆς Εὐχαριστίας στοὺς ἀγαπημένους του Ἱ. Ν. Ἁγίου Ἰωάννου καὶ Ἁγίου Νικολάου, ἀλλὰ καὶ ἀλλοῦ, ἐκεῖ ὅπου δὲν ὑπῆρχε ἱερέας, καὶ ἀκόμη νὰ ἐπισκεφθεῖ τοὺς φυλακισμένους, νὰ ὀργανώσει τὶς Χριστιανικὲς Μαθητικὲς Ὅμαδες, τὴν καρδιὰ τοῦ κατηχητικοῦ ἔργου τῆς Ἀδελφότητος Θεολόγων ἢ «ΖΩΗ», νὰ δώσει τὴν ψυχὴ του γιὰ τὴ χριστιανικὴ κατασκήνωση τῆς Νέας Ἡρακλείτσας, νὰ μεριμνήσει γιὰ τοὺς Κύκλους Μελέτης Ἁγίας Γραφῆς, νὰ παραινεῖσι καὶ νὰ καθοδηγήσει ὅλα τὰ στελέχη τῆς Χριστιανικῆς Ἐνώσεως Καβάλας, ἕναν πρὸς ἕναν χωριστά. Παράλληλα, ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ὑπῆρξε

“Ὅλοι ἐμεῖς οἱ ζῶντες καὶ περιλειπόμενοι ἀδελφοὶ καὶ συνεργάτες τῆς Ἀδελφότητος Θεολόγων ἢ «ΖΩΗ» νιώθουμε ὅτι κατευοδώνουμε ἕναν Πατέρα, ποὺ θὰ βρεῖ παρρησία ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, καὶ ὅτι προπέμπουμε ἕναν πρέσβυ, γιὰ νὰ πρεσβεύει στὸν Κύριο καὶ γιὰ αὐτὸ τὸ Ἔργο, ποὺ ὁ ἴδιος ἀγάπησε καὶ διακόνησε.

πνευματικός προϊστάμενος της Χριστιανικής Φοιτητικής Ένώσεως. Με κέντρο την Καβάλα, έδινε το παρών στην Άλεξανδρούπολη, την Όρεστιάδα, τη Δράμα, την Κομοτηνή, την Ξάνθη, τη Θεσσαλονίκη, αλλά και την Αθήνα.

Χιλιάδες ψυχές ήταν κάτω από το πετραχίλι του και κατέφευγαν σε αυτόν στα προβλήματα της ζωής τους, όποια και αν ήταν αυτά. Πόσες ψυχές βρήκαν ανάπαυση και γαλήνη στο πετραχίλι του! Όλοι, πάντοτε ευπρόσδεκτοι, γνωστοί, άγνωστοι, σχετικοί με τον χώρο της Έκκλησίας, αλλά και εκείνοι που δεν είχαν κάποιο ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Καμμία εξαίρεση, καμμία διάκριση. "Όλοι ήταν παιδιά του." Όλοι, και όλες τις ώρες. Όραιο «λειτουργίας» δεν είχε. Κάθε σταλαγματιά του βίου του, μιὰ απέραντη θυσία, ευάρεστη στον Θεό. Κάθε λεπτό της ύπαρξής του, μιὰ άγκαλιά γεμάτη στοργή, αγάπη και κατανόηση για τον συνάνθρωπο, όποιος και αν ήταν αυτός.

Κοντά σε όλα αυτά, ή καρδιά του ποθοῦσε να μεταδώσει λόγο Χριστού και πέρα από τα σύνορα της Ελλάδας. Από τη νιότη του καλλιεργούσε μέσα του αυτόν τον πόθο. Πρωτοστατούσε με ένθουσιασμό για την όργάνωση της Έξωτερικής Έραποστολής της Μητροπόλεως Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου. Πολλές φορές επισκέφθηκε ο ίδιος την Ουγκάντα, που τόσο αγάπησε, για να κηρύξει το Ευαγγέλιο στους αδελφούς μας στην Άφρική.

Η μέριμνά του για τον συνάνθρωπο δεν είχε τελειωμό. Και όμως! Έβρισκε χρόνο για αυτό που ή Έκκλησία μας αποκαλεί «ήσυχία». Μελετούσε και προσευχόταν με κατάνυξη. Αντλώντας έμπνευση από το πνευματικό θησαυροφυλάκιο των έμπειρών του, έπαιρνε στο χέρι τη γραφίδα, για να έλθουν στο φως βιβλία με θεολογικό βάθος. Έτσι, άφησε πίσω του πλούσιο συγγραφικό έργο (*Παῦλος, ο Απόστολος της Αγάπης, Ανθρωπικά σαπίσματα από τους Ψαλμούς, Σαπίσματα από την Αγία Γραφή* κ.ά.).

Θαύμαζε τον Απόστολο Παῦλο και έπεςήμαινε διαρκώς ότι στη ζωή του Χριστιανού δεν χωράει κανένα είδος ύστεροβουλίας και ιδιοτέλειας. Αν θέλεις να είσαι και να λέγεις Χριστιανός, τότε λαμβάνεις και την πρόκληση να ζεις *έν Χριστώ*, με ευθύτητα και ειλικρίνεια απέναντι στους άλλους, απέναντι στον Θεό, μα κυρίως απέναντι στον έαυτό σου. Δεν υπάρχουν κρατούμενα για σένα, αν θέλεις να φέρεις το όνομα του Χριστιανού. Αγαπᾶς τον Χριστό με τα τέσσερα τέταρτα της καρδιάς σου. Συντονίζεσαι απόλυτα με μία κεντρική ιδέα, με μία πρόταση ζωής, καθώς μπροστά σου απλώνεται ένας όρίζοντας καθαρός, γνήσιος, αυθεντικός: Στο πρόσωπο του άλλου βλέπω τον Χριστό. Ο άλλος, ό οποιοσδήποτε άλλος, που δεν είμαι εγώ, αλλά είναι *ό άλλος*, ό διαφορετικός, ό ξένος, αυτός ό άλλος είναι ό αδελφός μου, είναι ό παράδεισός

μου, είναι *ό λόγος για τον όποιο ζω*, είναι *ό λόγος για τον όποιο θέλω να υπάρχω* διότι μέσα στα μάτια του βλέπω τον Χριστό, που είναι ή ανάσα μου, είναι ή ζωή μου. Αγάπη για τον Χριστό είναι αγάπη για τον άλλο. Αγάπη ανυπόκριτη, άδολη, ειλικρινής. Αγάπη ανιδιοτελής, δίχως κρατούμενα, δίχως όρια, δίχως άμφιβολία. Ο Χριστιανισμός είναι ή θρησκεία της αγάπης, και ή Έκκλησία του Χριστού είναι μιὰ μεγάλη άγκαλιά, που χωρά τον κόσμο όλακερο.

Ο π. Κωνσταντίνος Σακαρίδης έζησε μιὰ ζωή στην όποια ήταν **«τά πάντα και έν πᾶσι Χριστός»** (Κολ., γ' 11). Δεν έπαυσε στιγμή να διδάσκει, με τον λόγο και τη ζωή του, τον Θεό της Αγάπης. Μιᾶς αγάπης θεϊκής, που φέρνει τον άνθρωπο στην άγκαλιά του Θεού· που κάνει τον άνθρωπο *συνάνθρωπο*· που ένώνει τα διεστῶτα, που έξομαλύνει τις αντίθεσεις, που απέχθάνεται το μίσος, την κακία, τη μισαλλοδοξία, τη δikhόνοια και τη διαίρεση.

Ο π. Κωνσταντίνος πέρασε τα τελευταία χρόνια στον αγαπημένο του Οίκο Υπερηλίλων «Κωνσταντείο», δεχόμενος την αγάπη των αδελφών και συνεργατών του. Ο ίδιος, έτοιμαζόμενος για τη Βασιλεία των Ουρανών, μεταρσιωμένος συνομιλούσε με *«τον Λαιρευιό του και τον Ένα»*, εύρισκόμενος μεταξύ γής και Ουρανού. Όσπου, μετά από σύντομη νοσηλεία στο Γενικό Νοσοκομείο Καβάλας, ήλθε ή στιγμή να πει τα λόγια του άγιου και δικαίου Συμεών: **«Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν Σου Δέσποτα, κατὰ τὸ ρήμά Σου έν εἰρήνῃ, ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν Σου»** (Λουκ., β' 29-30).

Όλοι έμεῖς οἱ ζῶντες και περιλειπόμενοι αδελφοὶ και συνεργάτες της Αδελφότητος Θεολόγων ή «ΖΩΗ» νιώθουμε ότι κατευοδώνουμε έναν Πατέρα, που θα βρει παρησία ένώπιον του Κυρίου, και ότι προπέμπουμε έναν πρέσβυ, για να πρεσβεύει στον Κύριο και για αυτό το Έργο, που ο ίδιος αγάπησε και διακόνησε.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ!

Η διεύθυνση γραμματείας - άλληλογραφίας του περιοδικού μας άλλαξε. Μπορείτε να επικοινωνείτε πλέον μαζί μας στη νέα μας ταχυδρομική διεύθυνση:

Περιοδικό "ΖΩΗ"

Κατύπη 14

105 61 Αθήνα

Τηλέφωνο: 210 64 28 331

Fax: 210 64 63 606

Εύχαριστοῦμε.

ΠΕΡΙΜΕΝΟΝΤΑΣ ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Χριστούγεννα θα γιορτάσουμε σε λίγες ημέρες. Το θείο Βρέφος, που θα προσκυνήσουμε στην ταπεινή Του Φάτνη, μέσα σ' ένα στάβλο, είναι ο θεάνθρωπος Κύριος, που άφησε τους Ούρανοους και κατέβηκε ανάμεσά μας, για να μᾶς ξαναδώσει τό «ἀρχαῖο κάλλος», για να μᾶς ὑψώσει ἐκεῖ ἀπὸ ὅπου πέσαμε. Ὁ «**Παλαιὸς τῶν ἡμερῶν**», ὅπως τὸν ἀποκαλοῦν οἱ Προφῆτες, ὁ Αἰώνιος Θεὸς γίνεται γιὰ μᾶς Νήπιο, ἀναλαμβάνει τὴν ἀνθρώπινη φύση γιὰ νὰ μᾶς ἐπαφέρει στὴ δόξα τοῦ Οὐρανοῦ.

Στὴ Βηθλεὲμ πραγματοποιεῖται τὸ μέγιστο θαῦμα τῶν αἰώνων, καθὼς τὸ φωτεινὸ ἀστὲρι τῶν Μάγων στέκεται λαμπρὸ ἐκεῖ ὅπου «**ἐτέχθη ὁ Σωτὴρ**».

Αὐτὸ τὸ μέγιστο γεγονός, ἀπὸ ὅλα τὰ γεγονότα τῆς παγκόσμιας Ἱστορίας, τὸ μοναδικὸ μὲ τὶς ἀπροσπέλαστες διαβάσεις, αὐτὴ ἡ θεία, ἡ κοσμογονικὴ πραγματικότητα τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Κυρίου, συγκλονίζει τὴ σκέψη καὶ κάνει τοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοὺς ὑμνογράφους τῆς νὰ ἐκφράζουν ἀπορία καὶ θαυμασμό: «*Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον τίκει, καὶ ἡ γῆ τὸ Σπήλαιον τῷ ἀπροσίτῳ προσάγει... Ἄγγελοι μετὰ ποιμένων δοξολογοῦσι, Μάγοι δὲ μετὰ ἀστέρος ὁδοποροῦσι...*» ἢ «*Χριστὸς γεννᾶται δοξάσατε. Χριστὸν ἐξ οὐρανῶν ἀπαντήσατε...*».

Ὁ Ἐμμανουὴλ -- ποὺ σημαίνει «**μεθ' ἡμῶν ὁ Θεὸς**» -- δὲν εἶναι ὁ ξένος, ποὺ ἔρχεται νὰ μᾶς ζητήσει φιλοξενία. Δὲν εἶναι μονάχα ὁ καθαρὸς μέσα στοὺς ἁμαρτωλοὺς, ὁ δυνατὸς μέσα στοὺς ἀνίσχυρους, ὁ σοφὸς μέσα στοὺς σκοτισμένους. Εἶναι ὁ Θεός, ποὺ ὅπως λέει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, «**ἐαυτὸν ἐκέκωνσεν μορφὴν δούλου λαβών**».

Αὐτὸ τὸ γεγονός θα γιορτάσουμε σε λίγες ημέρες. Ἀλλὰ πῶς θα τὸ γιορτάσουμε;

Κάθε φορὰ ποὺ πλησιάζουμε τὴ μεγάλη γιορτὴ τῶν Χριστουγέννων, λαμπρὴ καὶ πανηγυρικὴ γίνεται ἡ ἀτμόσφαιρα. Στολίζονται οἱ πόλεις. Φωταγωγοῦνται τὰ καταστήματα, οἱ πλατεῖες καὶ οἱ δρόμοι. Τραγούδια δονοῦν τοὺς αἰθέρες. Τηλεοπτικοὶ καὶ ραδιοφωνικοὶ σταθμοὶ μᾶς προσφέρουν κάλαντα ἀπὸ ὅλο τὸν κόσμο... Δῶρα ἀνταλλάσσουμε. Εὐχὲς ἀκούγονται παντοῦ. Μυριάδες εὐχετήριες κάρτες ταξιδεύουν σ' ὅλα τὰ μήκη καὶ πλάτη τῆς γῆς. Καὶ οἱ παραστάσεις τοὺς ποικίλες: ἀπὸ τὰ στολισμένα δέντρα, τὰ ὄμορφα ἔλατα, καὶ τὰ караβάκια, μέχρι τοὺς μικροὺς ποὺ λένε τὰ κάλαντα καὶ πολὺμορφα καὶ πολὺχρωμα ἄλλα στολίδια...

Πόσοι ὅμως ἄνθρωποι μέσα σ' αὐτὴ τὴν ἀτμόσφαιρα, θα περάσουν ἀδιάφοροι ἢ καὶ θα περιπρο-

νήσουν τὸν Ἑορτάζοντα...

Ζοῦν τὴ Γιορτὴ καὶ ἀγνοοῦν τὸν Οἰκοδεσπότη. Γλεντοῦν καὶ χαίρονται τὰ ὑλικά ἀγαθὰ, ποὺ πιὸ ἄφθονα θα ὑπάρχουν αὐτὲς τὶς ἡμέρες, προσπεροῦν ὅμως τὸν Δωρεοδότη.

Ἄλλοι πάλι τυπικὰ θα πᾶνε στὴν Ἐκκλησίαν τὸ πρωτῶν Χριστουγέννων. Ἴσως, μάλιστα, ἀπὸ συνήθεια νὰ πᾶνε νὰ κοινωνήσουν, ἀλλὰ τίποτα περισσότερο. Θὰ συνεχίσουν τὴ ζωὴ τους, σὰ νὰ μὴν ἦρθε ὁ Χριστὸς στὸν κόσμον, σὰ νὰ μὴ γεννήθηκε ποτέ, σὰ νὰ μὴ ἔφερε τὸ θεϊκὸ νόμον Του, σὰ νὰ μὴ ἔχυσε τὸ πανάγιο Αἷμα Του στὸ Σταυρὸ γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας. Θὰ συνεχίσουν τὴν ὑλιστικὴν ζωὴν. Τὰ εἶδωλα, τὰ ἰνδάλματα τοῦ καιροῦ μας, τὰ ρέοντα, τὰ φευγαλέα, τὰ παίρνουν γιὰ γνήσια, καὶ νομίζουν πῶς πατᾶνε στερεά, ἐνῶ βουλιάζουν στοὺς βάλτους τῆς ἁμαρτίας.

Ἐπὶ τοῦτον ὅμως καὶ οἱ πιστοί, ποὺ περιμένοντας τὰ Χριστούγεννα δὲν μένουν σὲ μιὰ ἐξωτερικὴ προετοιμασία. Προχωροῦν σὲ κάτι βαθύτερο. Νιώθουν τὸ πνευματικὸ νόημα τῆς Γιορτῆς. Ἐτοιμάζουν τὶς καρδιὰς τους μὲ τὴ μετάνοια καὶ τὴν ἱερὰ Ἐξομολόγησι γιὰ νὰ δεχθοῦν τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα τοῦ Κυρίου. Νὰ γίνουν οἱ καρδιὰς τους Φάτνες.

Γι' αὐτοὺς τὰ Χριστούγεννα δὲν εἶναι ἀπλῶς ἡ ἡμέρα τῶν δώρων. Εἶναι ἡ ἡμέρα τοῦ θείου Δώρου, ποὺ πρόσφερε στὴ γῆ μας ὁ Οὐράνιος Πατέρας. Δὲν περιμένουν τὴ μεγάλη Γιορτὴ σὰν μιὰ ὀλιγοήμερη σύντομη χαρὰ. Ἀλλὰ σὰν πηγὴ τῆς χαρᾶς, διότι «**ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν**». Περιμένουν τὰ Χριστούγεννα, ὄχι σὰν ἕνα ἀπλῶς μεγάλο γεγονός, ποὺ χάνεται στὰ βᾶθη τῶν αἰώνων, ἀλλὰ σὰν μιὰ σύγχρονη πραγματικότητα, μιὰ «εὐδοκία» τοῦ Οὐράνιου Πατέρα καὶ γιὰ τὸ σύγχρονο ἄνθρωπο. Ὁχι, σὰν μιὰ ὀποιαδήποτε εἰρήνη, ποὺ τὴν καταργοῦν οἱ μηχανὲς τοῦ πολέμου καὶ ἡ ἀνθρώπινη κακία, ἀλλὰ τῆς ἀληθινῆς εἰρήνης, ποὺ ἔψαλαν οἱ ἄγγελοι τὴν ἅγια ἐκείνη Νύχτα καὶ φρουρεῖ ἀπὸ τότε τὶς καρδιὰς τῶν πιστῶν.

Καὶ ἡ φετινὴ γιορτὴ τῶν Χριστουγέννων, ποὺ περιμένουμε ὑστερα ἀπὸ λίγες ἡμέρες, θα ἀνήκει στὸ παρελθόν. Οἱ χάρτινες Φάτνες καὶ τὰ πλαστικὰ Χριστουγεννιάτικα δένδρα θα πᾶνε στὴν ἀποθήκη. Οἱ φωταψιές θα σβήσουν. Οἱ... Ποιμένες θα γυρῶσουν στὴ στάνη τους. Οἱ Μάγοι, «**δι' ἄλλης ὁδοῦ**» στὴ χώρα τους. Ἄλλ' ὁ «**Τεχθεὶς Βασιλεὺς**» τῶν ψυχῶν μᾶς θα μένει γιὰ πάντα κοντὰ μας, στὴ Φάτνη τῆς καρδιάς μας, ἂν θελήσουμε νὰ κάνουμε τὴν καρδιά μας ΦΑΤΝΗ.

ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟ 2024

Ὅταν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος γράφει στοὺς Κορινθίους, «*Θεοῦ ἐσμεν συνεργοί*», δὲν περιγράφει μόνον τὸ ἔργο τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν διαδόχων τους, ἀλλὰ λέει ἕνα λόγο ποὺ ἀφορᾷ τὸν κάθε ἄνθρωπο. Διότι ὁ καθένας μας εἶναι «*συνεργὸς Θεοῦ*» στὴ ζωὴ καὶ τὰ ἔργα του. Τὸ Ἑορτολόγιο τοῦ 2024 μᾶς καλεῖ νὰ συνειδητοποιήσουμε αὐτὴ τὴν ὑψηλὴ τιμὴ, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀναλογισθοῦμε αὐτὴ τὴν μεγάλη εὐθύνη.

Τιμὴ 1,00 €

«Ἦτε γὰρ ποτε σκότος, νῦν δὲ φῶς ἐν Κυρίῳ· ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε· -ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ Πνεύματος

ἐν πάσῃ ἀγαθωσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ·- δοκιμάζοντες τί ἐστὶν εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ. Καὶ μὴ συγκοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις τοῖς ἀκάρποις τοῦ σκότους, μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγχετε· τὰ γὰρ κρυφῆ γινόμενα ὑπ' αὐτῶν αἰσχρὸν ἐστὶ καὶ λέγειν· τὰ δὲ πάντα ἐλεγχόμενα ὑπὸ τοῦ φωτὸς φανεροῦται· πᾶν γὰρ τὸ φανερούμενον φῶς ἐστὶ. Διὸ λέγει· ἔγειρε ὁ καθεύδων καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν

ΚΥΡΙΑΚΗ 3 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

ΙΑ΄ ΛΟΥΚΑ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ἐφεσ. ε΄ 8-19

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΛΟΥΚ. Ιη΄ 35-43

νεκρῶν, καὶ ἐπιφάσκει σοὶ ὁ Χριστὸς. Βλέπετε οὖν πῶς ἀκριβῶς περιπατεῖτε, μὴ ὡς ἄσοφοι, ἀλλ' ὡς σοφοί, ἐξαγορα-

ζόμενοι τὸν καιρὸν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραὶ εἰσι. Διὰ τοῦτο μὴ γίνεσθε ἄφρονες, ἀλλὰ συνιέντες τί τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου. Καὶ μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἐν ᾧ ἐστὶν ἄσωτία, ἀλλὰ πληροῦσθε ἐν Πνεύματι, λαλοῦντες ἑαυτοῖς ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ᾄδοντες καὶ ψάλλοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ»

ΟΙ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΚΑΙ Η ΕΞΑΓΟΡΑ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

«Εξαγοραζόμενοι τὸν καιρὸν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραὶ εἰσι»

Βρισκόμαστε στὸν τελευταῖο μῆνα τοῦ 2023 μ.Χ. Πότε ἀλήθεια πέρασε καὶ αὐτὸς ὁ χρόνος! Ὅλοι μας, στὴν ἀρχὴ τοῦ χρόνου αὐτοῦ κάναμε λίγες ἢ πολλές σκέψεις καὶ ὄνειρα γιὰ τὸ ἔτος αὐτό. Τί πετύχαμε ἀπὸ ὅλα αὐτά; Ποιὰ εἶναι τὰ κέρδη μας ἢ οἱ ζημιές μας; Πόσα θετικὰ καὶ πόσα ἀρνητικὰ γεγονότα, πράξεις, λόγια, ἐνέργειες σημάδεψαν μέχρι τώρα τὴ χρονιά αὐτή; Μέσα σ' αὐτὴ τὴν καταπληκτικὴ ροὴ τοῦ χρόνου παρασύρονται πρόσωπα, πράγματα, καταστάσεις, ἀντικείμενα, τὰ πάντα. Παντοῦ ὁ χρόνος, ἀφήνει ἀνεξίτηλη τὴ σφραγίδα του θετικὴ ἢ ἀρνητικὴ. Μέσα σ' αὐτὴ τὴν ἀδιάκοπη ροὴ βρισκόμαστε καὶ ἐμεῖς. Βρέθηκε καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Καὶ ἔγραψε θεόπνευστα στὴν ἐπιστολή του πρὸς Ἰωάννην τοῦ ἔστειλε στοὺς Ἐφεσίους: «...**ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρὸν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραὶ εἰσι**» (Ἐφεσ. ε΄ 16).

Α. Η ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ.

«**Εξαγοραζόμενοι τὸν καιρὸν...**» Δηλαδὴ νὰ φροντίζετε, ὥστε νὰ ἐκμεταλλεύεσθε πνευματικὰ καὶ νὰ ἀξιοποιεῖτε κάθε εὐκαιρία πρὸς τὴν ἑξομολόγησιν. «**Καιρὸς**» σημαίνει ὁ κατάλληλος χρόνος, ἡ εὐκαιρία. Καὶ ὁ Οἰκουμένιος σχολιάζοντας τὸ χωρίο αὐτὸ γράφει: «*Ὁ καιρὸς οὐκ ἔστιν βέβαιος. Πάροικοί ἐσμεν. Ἀγόρασον οὖν αὐτὸν καὶ ποιήσον αὐτὸν ἴδιον*». Μὲ ἀπλὰ λόγια: Κάνε δικό σου τὸν καιρὸ. Ἐξαγόρασέ τον, γιὰτὶ δὲν τὸν ἔχεις στὸ χέρι. Σ' αὐτὴ τὴ γῆ εἴμαστε περαστικοὶ καὶ ξενιτεμένοι. Νὰ εξαγοράζεις λοιπὸν τὸν καιρὸ σου, τὶς ὥρες σου, τὰ λεπτὰ καὶ τὰ δευτερόλεπτα τοῦ χρόνου σου. Φρόντισε νὰ ἐκμεταλλεύεσαι τὶς εὐκαιρίες τῆς ζωῆς, γιὰ νὰ μαζεύεις καρποὺς πνευματικῶν γιὰ τὴν ψυχὴ σου. Πρόσεξε πολὺ σ' αὐτὴ σου τὴν προσπάθεια. Γιατὶ, ὅπως προσθέτει ὁ Ἀπόστολος μας «**αἱ ἡμέραι πονηραὶ εἰσι**». Οἱ μέρες πρὸς τὸν καιρὸν ἐδῶ πάνω στὴ γῆ εἶναι πονηρὲς καὶ γεμάτες ἀπὸ πειρασμοὺς καὶ πνευματικὸς κινδύνους. Ἄραγε, ἂν ζοῦσε σήμερον στὸν 21ο αἰῶνα μ.Χ. ὁ με-

γάλος Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν, τί θὰ ἔγραφε γιὰ τὶς μέρες πρὸς τὸν καιρὸν; Ἴσως θὰ σημείωνε ὅτι «**αἱ ἡμέραι πονηραὶ εἰσι**».

Πράγματι οἱ πειρασμοὶ στὴν ἐποχὴ μας ἔχουν ἀυξηθεῖ. Τὸ περιβάλλον πρὸς τὸν καιρὸν εἶναι γεμάτο προκλήσεις ἀμαρτωλές. Ἡ σατανικὴ μουσικὴ, τὰ ἀνήθικα περιοδικὰ, ἡ βρώμικη τηλεόραση, τὸ Ἴντερνέτ, θέλουν νὰ μᾶς μολύνουν τὴν ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα. Μᾶς δίνουν κακὲς καὶ ἀμαρτωλές εὐκαιρίες καὶ μᾶς κλέβουν πολὺτιμο χρόνο. Καὶ συμβαίνει αὐτὸ πρὸς τὸν καιρὸν ὅτι ἔγραψε κάποιος σοφός! «*Ὁ περισσότερος χρόνος τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων χρησιμοποιεῖται γιὰ τὸ*

κακό, ἕνα μεγάλο μέρος σὲ ἀπραξία καὶ τὸ ὑπολειπόμενο κάνουμε ὅ,τι δὲν πρέπει νὰ κάνουμε».

Β. Η ΕΞΑΓΟΡΑ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ.

Τὴν ἀπάντησιν μᾶς τὴν δίνει ὁ ἴδιος ὁ Ἀπόστολος στὸν ἐπόμενον στίχο: «**...συνιέντες τί τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου**». Δηλαδὴ νὰ ἐξετάζετε μὲ προσοχὴ καὶ νὰ κατανοεῖτε τί ὁ Θεὸς ζηταί σὲ κάθε στιγμὴ τῆς ζωῆς σας. Σὲ κάθε τόπο πρὸς τὸν καιρὸν. Σὲ κάθε εὐκαιρία καλὴ πρὸς τὸν καιρὸν, πῶς θὰ τὴν ἀξιοποιήσετε.

Σὲ κάθε περίπτωση λοιπὸν ἂς ἀναλογισθοῦμε τί ζηταί ὁ Κύριος ἀπὸ τὸν καθένα μας. Νὰ ἐξετάζουμε τί ἀρέσει στὸν Κύριό μας. Νὰ ἐξυπηρετοῦμε τὸ διπλάνο μας. Νὰ δώσουμε ἐλπίδα στὸν ἀπελπισμένο. Νὰ ἐπισκεφθοῦμε τὸν ἄρρωστο ἀδελφὸ μας. Νὰ μὴ συγκοινωνοῦμε ποτὲ καὶ νὰ μὴ συμμετέχουμε σὲ ἔργα πρὸς τὸν καιρὸν, ἀλλὰ σὲ ἔργα ἱεραποστολῆς καὶ ἀγάπης. Νὰ μὴ μεθᾶμε μὲ τὰ οἰνοπνευματώδη ποτά, ἀλλὰ νὰ γεμίζουμε τὴν ψυχὴ μας καὶ τὴν καρδιά μας μὲ Πνεῦμα Ἅγιο. Νὰ μὴ χάνουμε τὶς εὐκαιρίες πρὸς τὸν καιρὸν ἢ Ἐκκλησία μας μὲ τὴν θεία λατρεία καὶ τὶς πνευματικὲς ὁμιλίαις πρὸς τὸν καιρὸν τὶς ψυχῆς μας. Νὰ ἐργαζόμαστε ἱεραποστολικά. Ἄς ἀξιοποιήσουμε, λοιπὸν, τὶς εὐκαιρίες τοῦ τελευταίου μῆνα τῆς χρονιᾶς αὐτῆς γιὰ τὴν ψυχὴ μας, καθὼς καὶ ὅλα τὰ ὑπόλοιπα χρόνια τῆς ζωῆς μας.

«Όταν ὁ Χριστὸς φανερωθῆ, ἡ ζωὴ ἡμῶν, τότε καὶ ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ. **Νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη**

ὑμῶν τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, πορνείαν, ἀκαθαρσίαν, πάθος, ἐπιθυμίαν κακὴν, καὶ τὴν πλεονεξίαν, ἣτις ἐστὶν εἰδωλολατρία, δι' ἧς ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας, ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς περιεπατήσατέ ποτε, ὅτε ἐζήτε ἐν αὐτοῖς· νυνὶ δὲ ἀπόθεσθε καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα, ὀργὴν,

ΚΥΡΙΑΚΗ 17 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΙΑ' ΛΟΥΚΑ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Κολ. γ' 4-11
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκ. ιδ' 16-24, Ματθ. κβ' 14

θυμὸν, κακίαν, βλασφημίαν, αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν· μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους, ἀπεκδυσάμενοι τὸν πα-

λαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν νέον τὸν ἀνακαινούμενον εἰς ἐπίγνωσιν κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν, ὅπου οὐκ ἔστι Ἕλλην καὶ Ἰουδαῖος, περιτομὴ καὶ ἀκροβυστία, βάρβαρος, Σκύθης, δοῦλος, ἐλεύθερος, ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι Χριστὸς».

ΝΕΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

«...Ἀπεκδυσάμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον
σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν νέον»

Πολλὲς φορές μιλάει ὁ ἀπόστολος Παῦλος γιὰ τὸν «**παλαιὸν ἄνθρωπον**». Στὴ σημερινὴ ἀποστολικὴ περικοπὴ κάνει λόγο γιὰ δύο ἀνθρώπους. Ὁ ἓνας εἶναι ὁ «παλαιὸς» καὶ ὁ ἄλλος εἶναι ὁ «νέος» ἄνθρωπος. Ἄς μὴ νομίσει κανεὶς ὅτι οἱ λέξεις αὐτὲς ἔχουν σχέση μὲ τὰ χρόνια τοῦ ἀνθρώπου. Μπορεῖ κανεὶς νὰ εἶναι γέροντας κι ὅμως νὰ εἶναι νέος στὴν καρδιά καὶ στὸ φρόνημα. Καὶ ὑπάρχει περίπτωση νὰ εἶναι νέος στὴν ἡλικία καὶ νὰ νιώθει γερασμένος. Ἀλλὰ τί εἶναι ἐκεῖνο ποὺ τὸν ἕνα ἄνθρωπο τὸν κάνει «παλαιὸ» καὶ τὸν ἄλλο τὸν κάνει «νέο»;

Α. ΝΑ ΞΕΝΤΥΘΟΥΜΕ ΤΟΝ «ΠΑΛΑΙΟ ΑΝΘΡΩΠΟ».

«**Παλιὸς ἄνθρωπος**» εἶναι ἐκεῖνος ποὺ ἔχει παλιώσει ἀπὸ τὴ ζωὴ τῆς ἁμαρτίας, ὁ ἀνήθικος, ὁ πλεονέκτης, ὁ ἀκάθαρτος στὴν ψυχὴ. Ποὺ ἔχει αἰσchrές ἐπιθυμίες. Ποὺ λέει ψέματα. Ποὺ κατακρίνει. Ποὺ συκοφαντεῖ. Ποὺ διαδίδει αἰρετικὲς ιδέες. «**Παλιὸς ἄνθρωπος**» εἶναι ἐκεῖνος ποὺ δὲν ἀπέβαλε ἀπὸ τὴν ψυχὴ του τὴν παλιὰ κληρονομία τῆς ἁμαρτίας. Μέσα μας ὅλοι ἔχουμε τὸν «**παλαιὸ ἄνθρωπο**», τὸν φθαρμένο καὶ διεφθαρμένο ἀπὸ τὴν ἁμαρτία. Ὅμως μὲ τὸ ἅγιο Βάπτισμα πεθαίνει ὁ «**παλιὸς ἄνθρωπος**». Ἀπαλασσομάσατε ἀπὸ τὸ προπατορικὸ ἁμάρτημα. Βεβαίως ἔχουμε καὶ μετὰ τὸ βάπτισμα τὴν ὑποτροπὴ τῆς ἁμαρτίας, ἀλλὰ ἔχουμε καὶ τὸ φάρμακο γιὰ νὰ τὴν καταπολεμήσουμε. Ἔχουμε τὴ χάρι τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος καὶ τοῦ Χρίσματος, ἔχουμε τὸ μυστήριον τῆς μετάνοιας καὶ ἐξομολογήσεως γιὰ νὰ καθαρῶμε τὸν ρύπον τῆς ἁμαρτίας καὶ νὰ αγωνιστοῦμε ἐναντίον τῶν παθῶν μας. Ἐδῶ θὰ δεῖξουμε ἔμπρακτα τὴν καλὴ προαίρεσή μας, γιὰ νὰ νικήσουμε τὴν ροπὴ ποὺ ἔχουμε πρὸς τὴν ἁμαρτία, μὲ τὴ θεία χάρι.

Ἔτσι θὰ κατορθώσουμε τὸ «**ἀπόθεσθε... πάντα, ὀργὴν, θυμὸν, κακίαν, βλασφημίαν, αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν...**» Πετάξτε ἀπὸ πάνω σας τὶς ἁμαρτωλὲς συνήθειες, τὶς ἀδυναμίες καὶ τὰ πάθη σας. Μὲ τὴ μετάνοια, τὴν ἐξομολόγησιν καὶ τὴ θεία Κοινωνία, θὰ μπορέσουμε νὰ λαμπρύνουμε τὴν στολὴ τῆς ψυχῆς. Καὶ νὰ φορέσουμε «**τὸν νέον**

ἄνθρωπον τὸν ἀνακαινούμενον εἰς ἐπίγνωσιν κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν».

Β. ΝΑ ΝΤΥΘΟΥΜΕ ΤΟΝ «ΝΕΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟΝ».

Τὸν ἄνθρωπο ποὺ προσδεύει στὴ γνώση τοῦ Θεοῦ. Ποὺ γίνεται συνεχῶς καινούργιος, ὅμοιος μὲ τὸν Κτίστη, τὸν Πλάστη καὶ Δη-

μιουργό του. Ἡ ζωὴ χωρὶς τὴν ἐπικοινωνία μὲ τὸ Δημιουργό μας, ἡ ζωὴ χωρὶς τὸν Χριστό, εἶναι ζωὴ φθορᾶς καὶ θανάτου. Παλιώνει ὁ ἄνθρωπος καὶ σωματικὰ καὶ ψυχικὰ. Ἐκεῖνος ποὺ ζεῖ τὴ ζωὴ τοῦ Χριστοῦ ἀντὶ νὰ παλιώνει, ἀνανεώνεται. Ἀνανεώνεται καὶ ψυχικὰ καὶ σωματικὰ. Ψυχικὰ γιατί μὲ τὴ χάρι τοῦ Χριστοῦ ποὺ παίρνει μὲ τὰ λυτρωτικὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας μας, γίνεται συνεχῶς καινούργιος. Σωματικὰ, ὅσο προχωρεῖ ἡ ἡλικία του, αἰσθάνεται ἀνανεωμένος, ἀνάλαφρος, ἀφοῦ φεύγει ἀπὸ πάνω του τὸ βάρος τῆς ἁμαρτίας. Γιατὶ ἐκεῖνο ποὺ κάνει τὸν ἄνθρωπο γερασμένο εἶναι ἡ ἁμαρτία. Αὐτὴ γεννάει τὸ θάνατο. Ὅταν ἀφαιρεῖται ἡ αἰτία τοῦ θανάτου, ἡ ἁμαρτία, τότε ὁ ἄνθρωπος νιώθει πάντοτε νέος. Τὸν ἐλκύει ὁ Οὐρανός, ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἡ καινούργια γῆ. Ἐκεῖ δὲν ὑπάρχουν ἀρρώστιες, θλίψεις, δάκρυα, στεναγμοί, πειρασμοί, γεράματα, ἀναπηρίες καὶ θάνατος. Ἐκεῖ εἶναι ἕνα πανευφρόσυνο πανηγύρι. Ἐκεῖ ὑπάρχει αἰώνια ἀνοιξὴ γιὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς τοῦ Θεοῦ.

Ἔτσι ζοῦσαν τὴ νέα ζωὴ οἱ Χριστιανοὶ τῆς πρωτοχριστιανικῆς Ἐκκλησίας. Χαρακτηριστικὴ ἡ περιπτώσις τοῦ ἁγίου Κυπριανοῦ, ἐπισκόπου Καρχηδόνας. Γράφει ὁ ἴδιος:

«Ὅταν βασιανίζομουν μέσα στὰ πυκνὰ σκοτάδια μιᾶς ἀσέληνης νύχτας... δὲν εἶχα κανένα ἀληθινὸ φῶς, γιὰ νὰ μὲ ὀδηγήσει. Δὲν μπορούσα νὰ φαντασθῶ πὼς ἦταν ποτε δυνατόν νὰ πετάξει κανεὶς ἀπὸ πάνω του τὴν παλιὰ ζωὴ τῆς ἁμαρτίας...» Καὶ ὅμως μὲ τὴν παντοδύναμη χάρι τοῦ Θεοῦ, μὲ τὴ μετάνοια, ἡ νέα ζωὴ ἔγινε πραγματικότητα. Καθάρισε τὸν ρύπον τῆς ψυχῆς του, θανάτωσε τὴν ἁμαρτία, ζωογόνησε τὴν ἀρετὴ καὶ ἄρχισε μιὰ καινούργια ζωὴ, σύμφωνη μὲ τὸ ἅγιο θέλημα τοῦ Θεοῦ.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ με τούς ἀναγνώστες μας

Ἡ παντοδυναμία τῆς τύχης

«Πῶς νὰ πιστέψουμε τὰ παραμύθια τῆς πίστεως; Πῶς μπορεῖ, ἐπὶ παραδείγματι, ἓνας γεννημένος τυφλὸς νὰ δεῖ ἢ ἓνας κωφάλαλος ἀπὸ τὴ μιὰ στιγμή στὴν ἄλλη νὰ μιλήσει, ὅπως γράφουν τὰ Εὐαγγέλια;»

Φυσικά, ὅποιος δὲν πιστεύει στὴ θεϊκὴ παντοδυναμία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐπόμενο εἶναι νὰ ἀρνεῖται τὰ θαύματά Του. Πῶς νὰ μὴν ἀρνηθεῖ τὰ θαύματά Του, ἀφοῦ ἀρνεῖται τὸν ἴδιο τὸν Θεό; Τὸ ἀντιφατικὸ ὅμως καὶ παράλογο εἶναι ἄλλο. Ἐνῶ δὲν δέχεται τὴν παντοδυναμία τοῦ Θεοῦ, δέχεται τὴν παντοδυναμία τῆς τύχης. Γι' αὐτὸν ἡ τύχη δὲν εἶναι «τυφλή». Εἶναι πολὺ «ἀνοιχτομάτα». Εἶναι πάνσοφη καὶ παντοδύναμη. Πῶς καὶ γιατί; Αὐτὸ ποῦ δὲν πέτυχε ποτὲ ὁ ἄνθρωπος, τὸ πέτυχε ἡ τύχη! Νὰ ἓνα παράδειγμα ἀπὸ τὰ πολλά.

Μᾶς λένε, πῶς ὁ ἄνθρωπος κατάγεται ἀπὸ τὸν πίθηκο. Καὶ νομίζουν πῶς μετὰ τὸν τρόπο αὐτὸ δίνουν ἓνα συντριπτικὸ χτύπημα στὴν πίστη. Ἀφοῦ ὁ ἄνθρωπος δημιουργήθηκε τυχαῖα σημαίνει πῶς Θεὸς δὲν ὑπάρχει! Μάλιστα. Ὁ ἄνθρωπος κατάγεται ἀπὸ τὸν πίθηκο! Ἄς τὸ δεχθοῦμε κατ' ἀρχὴν. Καὶ ἄς προσπαθήσουμε νὰ τὸ ἐρμηνεύσουμε μετὰ τὴ λογικὴ τῆς ἀπιστίας καὶ τὴ μέθοδο τῆς τύχης. Ὅταν, λοιπόν, λένε, ὅτι ὁ ἄνθρωπος κατάγεται ἀπὸ τὸν πίθηκο, αὐτὸ σημαίνει πῶς σὲ μιὰ ὀρισμένη στιγμή ἓνα ζῶο, ὁ πίθηκος, ἄρχισε νὰ μιλάει. Γιατὶ ἡ ὁμιλία εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς βασικὲς διαφορὰς ποῦ χωρίζουν τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὸ ζῶο. Τὸ ἐρώτημα ὅμως εἶναι: πῶς ὁ πίθηκος ἄρχισε νὰ μιλάει; Ποιὸς τὸν βοήθησε; Ποιὸς τὸν ἔμαθε; Ποιὸς τὸν δίδαξε τὴν ὁμιλία; Ποιὸς τελοσπάντων τοῦ ἔλυσε τὴ γλῶσσα; Γιατὶ ὅπωςδήποτε, γιὰ νὰ μιλήσει κάποιος, χρειάζεται ἓνας ἄλλος ποῦ διαθέτει σκέψη νὰ τὸν βοηθήσει. Μιὰ ὑπαρξὴ ἀνώτερη ἀπὸ αὐτὸν νὰ τὸν ἐκπαιδεύσει καὶ τὸν ἐξοικειώσῃ στὴν τέχνη τῆς ὁμιλίας.

Κανένα παιδὶ δὲν μαθαίνει νὰ μιλάει χωρὶς τὴ βοήθεια ἑνὸς μεγάλου. Ζεῖ σ' ἓνα περιβάλλον, περιτριγυρίζεται ἀπὸ ἄλλους ἄνθρώπους, ἀκούει λέξεις, συζητήσεις, ὁμιλίες καὶ σιγὰ-σιγὰ διαμορφώνει τὸ δικό του λεξιλόγιο, ἀναπτύσσει τὴ σκέψη του, ἐκφράζεται, διατυπώνει τὰ νοήματά του. Καὶ αὐτὸ ἰσχύει γιὰ τὸ νήπιο, τὸ βρέφος, τὸ μικρὸ παιδὶ ποῦ ἔχει τὶς ἀπαραίτητες προϋποθέσεις τοῦ λογικοῦ καὶ τοῦ λόγου. Γιὰ τὸν πίθηκο ὅμως; Αὐτόν, τὸν πρῶτο, ποιὸς τὸν δίδαξε, ἀφοῦ δὲν ὑπῆρχε ἄλλος πρὶν ἀπὸ αὐτόν; Πῶς πέτυχε αὐτὸ ποῦ ἓνα παιδὶ μόνου του δὲν μπορεῖ νὰ τὸ κάνει; Εἶναι φανερό, πῶς ἐδῶ ὑπάρχει ἓνα τεράστιο χάσμα, ἓνα ἀγεφύρωτο κενό. Καὶ γιὰ νὰ τὸ ξεπεράσουν κάνουν ἓνα ἄλμα. Ἀλλὰ τὸ ἄλμα αὐτὸ γίνεται πάλι στὸ κενό. Γιατὶ τὸ νὰ καταφεύγει κανεὶς στὴν τύχη δὲν εἶναι λύση. Ἡ θεοποίηση τῆς τύχης δὲν λύνει τὸ πρόβλημα, τὸ μεταθέτει.

Νά, λοιπόν, ἡ πρώτη ἀντίφαση τῶν ἀρνητῶν τῆς πίστεως. Γι' αὐτοὺς ὁ παντοδύναμος Θεὸς δὲν μπορεῖ νὰ ἀνοίξει τὸ στόμα ἑνὸς κωφάλαλου. Ὅμως ἡ θεὰ τύχη μόρεσε νὰ ἀνοίξει τὸ στόμα ἑνὸς ζῶου.

Ἄς φέρουμε ἓνα ἄλλο παράδειγμα. Ποτὲ ἓνας πίθηκος δὲν ἔχει τὴ λεγόμενη ἀφαιρετικὴ ἱκανότητα. Τί εἶναι αὐτή; Πρόκειται γιὰ νοητικὴ ἐνέργεια ποῦ διαθέτει μόνου ὁ ἄνθρωπος. Χάρη στὴν ἀφαιρετικὴ ἱκανότητα μποροῦμε νὰ ἀπομονώσουμε ἓνα ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικὰ κάποιου ἀντικειμένου καὶ νὰ τὸ δοῦμε ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὰ ἄλλα. Π.χ. σ' ἓνα τραπέζι βλέπω τὸ σχῆμα του ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸ μέγεθός του, τὶς διαστάσεις του, τὸ χρῶμα του κλπ. Ἡ ἱκανότητα αὐτὴ ἀποτελεῖ τὴ βασικὴ διαφορὰ ἀνάμεσα στὴν ἀνθρώπινη σκέψη καὶ στὶς ἐνστικτώδεις καὶ μηχανικὲς κινήσεις τοῦ ζῶου.

Ἐνας πίθηκος μπορεῖ νὰ χρησιμοποιήσει κέρματα καὶ νὰ τὰ ρίξει σὲ αὐτόματους κερματοδέκτες. Δὲν τὰ χρησιμοποιεῖ ὅμως ὡς σύμβολα ἀγοραστικῆς ἀξίας, ἀλλὰ σὰν ἀπλὰ ὄργανα. Κάτι παρόμοιο συμβαίνει καὶ μετὰ τὸν παπαγάλο. Ὁ παπαγάλος μπορεῖ μηχανικὰ νὰ ἐπαναλαμβάνει λέξεις. Δὲν ἔχει ὅμως τὴν ἱκανότητα τοῦ λόγου. Ἡ στάση πάλι τοῦ χιμπαντζὴ μπροστὰ σ' ἓναν καθρέφτη εἶναι ἀποκαλυπτικὴ. Ἐκπαιδεύεται νὰ χρησιμοποιεῖ τὸν καθρέφτη. Μπροστὰ σ' αὐτὸν ἀναγνωρίζει τοὺς συντρόφους του ἢ τοὺς φύλακές του. Ποτὲ ὅμως δὲν ἀναγνωρίζει τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό του. Ἀκριβῶς γιατί δὲν ἔχει αὐτοσυνειδησία. Καὶ χωρὶς συνείδηση τοῦ ἑαυτοῦ μας εἶναι ἀδύνατο νὰ αὐτογνωριστοῦμε.

Αὐτοὶ ποῦ ἔχουν παρατηρήσει τὴν παράλληλη ἀνάπτυξη ἑνὸς μικροῦ πιθήκου καὶ ἑνὸς μικροῦ παιδιοῦ τῆς ἴδιας ἡλικίας, ἔχουν ὑπογραμμίσῃ πόσο ἡ μιμητικότητα τῆς τρυφερότητας ἢ τῆς ζήλειας, τῆς χαρᾶς ἢ τῆς ὀργῆς, παίρνει ἓνα νόημα τελείως διαφορετικὸ τοῦ παιδοῦ καὶ στὸν πίθηκο. Τὰ γέλια καὶ τὰ δάκρυα τοῦ μικροῦ χιμπαντζὴ δὲν εἶναι παρὰ ἀπλοὶ καγχασμοὶ ποῦ ἐξαφανίζονται μετὰ τὸν καιρὸ. Ἀντίθετα, τὰ γέλια καὶ οἱ λυγμοὶ τοῦ μικροῦ παιδιοῦ περιέχουν ἓν σπέρματι ὅλη τὴν ἐξέλιξη ποῦ θὰ πάρουν στὸ μέλλον, ὥσπου νὰ ἀναπτυχθοῦν σὲ ἀνησυχία καὶ ἀγωνία μπροστὰ στὸ φαινόμενο τοῦ θανάτου (ὁ πίθηκος δὲν γνωρίζει ὅτι κάποτε θὰ πεθάνει). Ὁ πίθηκος ἀνήκει στὸν κόσμου τοῦ συγκεκριμένου καὶ τοῦ αἰσθητοῦ, ἐνῶ τὸ ἀνθρώπινο γέλιο ἀπαιτεῖ μιὰ ἀπελευθέρωση ποῦ ξεπερνάει τὶς ἐνστικτώδεις ἀνάγκες. Ἐκεῖνοι, λοιπόν, ποῦ ἀρνοῦνται τὴν παντοδυναμία τοῦ Θεοῦ καὶ θέλουν νὰ μᾶς πείσουν ὅτι ὁ ἄνθρωπος κατάγεται ἀπὸ τὸν πίθηκο, μᾶς δείχνουν ποια ἄβυσσος τοὺς χωρίζει παρὰ τὶς μικρὲς ἢ μεγάλες ἀνατομικὲς ἢ ἄλλες ὁμοιότητες.

Ἡ ἀληθινὴ νηστεία

Ἡ νηστεία εἶναι σύνθετη λέξη ἀπὸ τὸ ἀρνητικὸ μόριο ΝΗ, δηλαδή, δὲν καὶ τὸ ΕΣΘΙΩ, ἀποφεύγω τελείως φαγητὰ ὅπως ὁ Χριστὸς (Ματθαίου δ' 2) καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος (Πράξεις θ' 9). Ὅμως στὴ συνέχεια ἔχει ἀναφερθεῖ ἕνα ἄλλο εἶδος νηστείας μὲ ἀποχὴ ὀρισμένων φαγητῶν. Θὰ ἀναρωτηθεῖ κάποιος, ποῖο ἀπὸ τὰ δύο ἰσχύει;

Τὸ θεσμὸ τῆς νηστείας τὸν συναντᾶμε τόσο στὴν Παλαιὰ ὅσο καὶ στὴν Καινὴ Διαθήκη. Ἡ ἀξία της εἶναι μεγάλη. Χρειάζεται ὅμως προσοχὴ γιὰ νὰ συλλάβουμε τὴν οὐσία της. Ποιὰ εἶναι ἡ βάση τῆς νηστείας; Ὁ ἄνθρωπος ποὺ δουλεύει στὶς ἡδονές, εἶναι ἀκατάλληλος γιὰ μεγάλα πνευματικὰ ἔργα. Ἡ γαστριμαργία ἰδιαίτερα διευκολύνει νὰ ἀναπτυχθοῦν ἄτοπες ἐπιθυμίες καὶ πάθη, ποὺ καταστρέφουν τὴν ἐσωτερικὴ ἐλευθερία καὶ ἀνεξαρτησία τοῦ πνεύματος. Δὲν συμπορεύεται ἡ πολυφαγία μὲ πνευματικὲς ἀνατάσεις.

Ἡ νηστεία εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ μέσα, γιὰ νὰ κατασιγᾶσουν τὰ πάθη. Ἐπειδὴ ὑποβάλλει σὲ ἐκούσιες στερήσεις, δοκιμάζει τὴν ἠθικὴ δύναμη, τὴν ψυχικὴ ἀντοχὴ καὶ δαμάζει τὰ ἄτακτα σκιρτήματα τῆς σάρκα. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος κάνει λόγο γιὰ τὴν χαλιναγώγηση τοῦ σώματος καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν του. **«Υποπιάζω μου τὸ σῶμα καὶ δουλαγωγῶ, μήπως ἄλλοις κηρύξας, αὐτὸς ἀδόκιμος γένωμαι»** (Α΄ Κορινθ. θ' 27). Γυμνάζω, λέει, τὸ σῶμα μου καὶ τὸ ὑποβάλλω σὲ στερήσεις, μήπως ἄλλοι, στοὺς ὁποίους ἐγὼ κήρυξα, βραβευθοῦν καὶ ἐγὼ ἀποδοκιμασθῶ. Ψυχολογημένη καὶ πετυχημένη ἡ παρατήρηση ἑνὸς ἐρημίτη, ποὺ ἔζησε τὸν πέμπτο αἰῶνα: *«Θὰ ρωτηθεῖ κάποιος ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ βαραιοῦνται τὴ νηστεία: Εἶναι ἁμαρτία ἢ χρησιμοποίηση τῆς τροφῆς; Ἀσφαλῶς ὄχι. Ἡ τροφὴ δὲν εἶναι ἁμαρτία. Ἡ ἁμαρτία μπορεῖ νὰ ἔλθει σὰν ἐπακόλουθο τῆς τροφῆς.»*

Γι' αὐτὸ ἡ Ἐκκλησία δὲν στενεύει τὴ νηστεία μόνον στὰ φαγητὰ. Τῆς δίνει εὐρὴ πνευματικὸ περιεχόμενο. Ἡ νηστεία εἶναι φάρμακο καὶ ὄπλο. Τὸ φάρμακο προϋποθέτει τὸν συγκεκριμένο ἄνθρωπο καὶ τὴν κρίση του. Ἀπαιτεῖ ἀκόμα τὴν κατάλληλη χρῆση, τὴν ἀνάλογη δόση καὶ τὸν πρέποντα καιρὸ. Ἄκαιρη καὶ ἄκριτη χρησιμοποίηση μπορεῖ νὰ ἀποβεῖ καταστρεπτικὴ καὶ θανατηφόρα. Κάτι ἀντίστοιχο θὰ λέγαμε καὶ γιὰ τὸν ὀπλισμὸ. Τὸ ὄπλο εἶναι ἄχρηστο καὶ ἐπικίνδυνο γιὰ ἐκεῖνον ποὺ δὲν γνωρίζει καλὰ τὸν χειρισμὸ του.

Ἔτσι καὶ ἡ νηστεία. Χρειάζεται πολλὴ προσοχὴ καὶ συνετὴ χρῆση, γιὰ νὰ μὴ φέρουμε τὸ ἀντίθετο ἀποτέλεσμα. *«Πρόσεχε πῶς ἀσκεῖς τὴν ἐγκράτεια, ἂν μπορεῖς νὰ σηκώσεις τὴ σωματικὴ ἀδυναμία καὶ ἀσθένεια καὶ μὴν ἐπιχειρεῖς νὰ ἀνέβεις παρὰ πάνω*

ἀπὸ ἐκεῖ ποὺ μπορεῖς, γιὰ νὰ μὴ κατέβεις πάρα κάτω ἀπὸ ἐκεῖ ποὺ φαντάζεσαι.» Ὅπως, λοιπόν, ὁ κολυμβητὴς προχωρεῖ τόσο ἀνοιχτά, ὅσο καὶ νὰ μπορεῖ νὰ γυρίσει, ἔτσι καὶ ἐσὺ τόσο ἀσκήσου, ὅσο μπορεῖς νὰ ἀντέξεις, γιὰ νὰ μὴ βρεθεῖς χαμηλά», τονίζουν οἱ Πατέρες.

Ὁ Μ. Βασίλειος κάνει διάκριση καὶ διαφοροποιεῖ τὴ νηστεία ἀνάλογα μὲ τοὺς ἀνθρώπους χωρὶς νὰ τοὺς βάζει σ' ἕνα κανόνα. Γράφει: *«Γιὰ μὲν τὰ πάθη τῆς ψυχῆς ὑπάρχει μονάχα ἕνα μέτρο ἐγκράτειας. Καὶ αὐτὸ εἶναι ἡ πλήρης ἀποξένωση ἀπὸ καθετὶ, ποὺ ὀδηγεῖ στὴν καταστροφικὴ ἡδονὴ τῆς ἁμαρτίας. Γιὰ τὶς τροφὲς ὅμως δὲν ἰσχύει αὐτό.»* Καὶ προσθέτει: *«Οἱ ἀρετὲς ἐπειδὴ εἶναι κατορθώματα μόνον τῆς ψυχῆς, νομοθετήθηκαν ὅμοια γιὰ ὅλους. Οἱ ἀρετὲς αὐτὲς εἶναι ἡ πραότητα, ἡ ἐπιείκεια, ἡ ταπεινοφροσύνη, ἡ ἀγαθοσύνη, ἡ ἡμερότητα, ἡ φιλανθρωπία. Ἡ ἐγκράτεια ὅμως θὰ ὑπολογισθεῖ ἀνάλογα μὲ τὴ σωματικὴ δύναμη τοῦ καθενός, ὥστε οὔτε λιγότερο ἀπὸ τὴ δύναμή του νὰ ἐγκρατεύεται οὔτε πάλι νὰ ξεπερνᾷ τὶς δυνάμεις του.»* Ὁ 69ος κανόνας τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, ἀφοῦ κάνει λόγο γιὰ τὴ νηστεία, προσθέτει: *«Ἐκτός εἰμὴ δι' ἀσθένειαν σωματικὴν ἐμποδίζοιτο.»*

Ἐπὶ αὐτὸ καὶ ἕνα ἄλλο βασικὸ στοιχεῖο, χωρὶς τὸ ὁποῖο ἡ νηστεία χάνει τὴν ἀξία της καὶ αὐτοκαταργεῖται. Ἡ νηστεία δὲν εἶναι ξηρὸς τύπος, ὅπως δὲν εἶναι οὔτε αὐτοσκοπός. Εἶναι μέσον γιὰ τὴν ἐπίτευξη ἑνὸς ἀνώτερου σκοποῦ. Συνδυάζεται πάντοτε μὲ τὶς ἄλλες ἀρετὲς, τὴν ἐγκράτεια, τὴν προσευχὴ, τὴν φιλανθρωπία. *«Τιμὴ νηστείας οὐκὶ σιτίων ἀποχὴ, ἀλλὰ ἁμαρτημάτων ἀναχώρησις»* γράφει ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος.

Προπαντὸς ἡ νηστεία πρέπει νὰ εἶναι ἔκφραση μετάνοιας, γιὰ νὰ χωρὶς αὐτὴ σὲ τίποτα δὲν μᾶς ὠφελεῖ. Μᾶς τὸ ὑπογραμμίζει καθαρὰ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ μὲ τὸ στόμα τοῦ προφήτη Ἠσαΐα. Σηπλιτεύει τὸν ὕπουλο πειρασμὸ τῆς τυπολατρίας, στὴν ὁποία μπορεῖ νὰ καταντήσει ἡ νηστεία. **«Τὴ νηστεία καὶ τὴν ἀργία καὶ τὶς γιορτὲς σας τὶς μισεῖ ἡ ψυχὴ μου...»** Γιατί; Ἀπλούστατα ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς πρόσεχε καὶ τηροῦσε τὴν ἐξωτερικὴ ἀρετὴ τῆς νηστείας καὶ ἀδιαφοροῦσε γιὰ τὴν ἐσωτερικὴ ἀγιότητα. Καὶ ὁ Μ. Βασίλειος, ποὺ ἔπλεξε τὸ ἐγκώμιο τῆς νηστείας προσθέτει: *«Μὴν περιορίζεις τὸ καλὸ τῆς νηστείας μονάχα στὴν ἀποχὴ ἀπὸ τὰ φαγητὰ. Διότι ἡ ἀληθινὴ νηστεία εἶναι ἡ ἀποξένωση ἀπὸ τὰ κακά. Νὰ διαλύεις κάθε ἀδικία. Συγχώρησε τὸν πλησίον γιὰ τὴ λύπη ποὺ σοῦ προξένησε. Συγχώρησέ τον γιὰ τὰ χρέη. Δὲν τρῶς κρέατα, ἀλλὰ τρῶς τὸν ἀδελφό σου. Δὲν πίνεις κρασί, ἀλλὰ δὲν συγκρατεῖς τὶς βρισιές. Περιμένεις τὸ βράδυ, γιὰ νὰ πάρεις τροφή, ἀλλὰ περνᾷς τὴ μέρα σου στὰ δικαστήρια.»*

«Πίστει παρώκησεν Ἀβραάμ εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας ὡς ἄλλοτριαν, ἐν σκηναῖς κατοικήσας μετὰ Ἰσαάκ

καὶ Ἰακώβ τῶν συγκληρονόμων τῆς ἐπαγγελίας τῆς αὐτῆς· ἐξεδέχετο γὰρ τὴν τοὺς θεμελίου ἔχουσαν πόλιν, ἧς τεχνίτης καὶ δημιουργὸς ὁ Θεός. Καὶ τί ἔτι λέγω; ἐπιλείπει γὰρ με διηγούμενον ὁ χρόνος περὶ Γεδεών, Βαράκ τε καὶ Σαμψών καὶ Ἰεφθάε, Δαυὶδ τε καὶ Σαμουὴλ καὶ τῶν προφητῶν, οἱ διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας, εἰργάσαντο δικαιοσύνην, ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν, ἔφραξαν στόματα λεόντων, ἔσβεσαν δύναμιν πυρός, ἔφυγον στόματα μαχαίρας, ἐνεδυναμώθησαν ἀπὸ ἀσθενείας, ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ, παρεμβολὰς ἔκλιναν ἄλλο-

**ΚΥΡΙΑΚΗ 24 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ
ΠΡΟ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ἐβρ. 1α' 9-10, 32-40
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ματθ. α' 1-25**

τρίων· ἔλαβον γυναῖκες ἐξ ἀναστάσεως τοὺς νεκροὺς αὐτῶν· ἄλλοι δὲ ἐτυμπανίσθησαν, οὐ προσδεξάμενοι τὴν ἀπο-

λύτρωσιν, ἵνα κρείττονος ἀναστάσεως τύχωσιν· ἕτεροι δὲ ἐμπαιγμῶν καὶ μαστίγων πείραν ἔλαβον, ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς· ἐλιθάσθησαν, ἐπίρσθησαν, ἐπειράσθησαν, ἐν φόνῳ μαχαίρας ἀπέθανον, περιῆλθον ἐν μηλωταῖς, ἐν αἰγείοις δέρμασιν, ὑστερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι, ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος, ἐν ἐρημίαις πλανώμενοι καὶ ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὄπαϊς τῆς γῆς. Καὶ οὗτοι πάντες μαρτυρηθέντες διὰ τῆς πίστεως οὐκ ἔκομίσαντο τὴν ἐπαγγελίαν, τοῦ Θεοῦ περὶ ἡμῶν κρείττον τι προβλεψαμένου, ἵνα μὴ χωρὶς ἡμῶν τελειωθῶσι».

ΔΥΝΑΤΟΙ ΣΤΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΠΟΛΕΜΟ
«Ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ».

Δὲν ὑπάρχει μόνο ὁ ὕμνος τῆς ἀγάπης στὴν Καινὴ Διαθήκη, ἀλλὰ καὶ ὁ ὕμνος τῆς πίστεως ἀπὸ τὸν ἀπόστολο Παῦλο. Τὸν ὑπέροχο ὕμνο τῆς ἀγάπης τὸν ἔγραψε στὴν Α' πρὸς Κορινθίους ἐπιστολὴ του (1γ' κεφάλαιο). Τὸν θαυμάσιο ὕμνο τῆς πίστεως στὴν πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολὴ του (1α' κεφάλαιο), ποὺ ἓνα τμήμα εἶναι καὶ ἡ σημερινὴ ἀποστολικὴ περικοπή. Μὲ τὴν ὑπερφυσικὴ δύναμη ποὺ χαρίζει ἡ πίστη στὸν Θεό, ὁ Ἀβραάμ, ὁ Μωϋσῆς, ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ καὶ ἄλλοι ἡγέτες τοῦ Ἰσραὴλ νίκησαν «βασιλεῖς κραταιούς». Ἀνεδείχθησαν κραταιοὶ καὶ δυνατοὶ στὸν πόλεμο, ὅπως ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἐναντίον τοῦ Γολιάθ καὶ τῶν Φιλισταίων. Ἐτρεψαν σὲ φυγὴ πολυάριθμα στρατεύματα ξένων ἐχθρῶν. Ἡ πίστη τους στὸν ἀληθινὸ Θεὸ θριάμβευσε. Ἀλλὰ καὶ στὴν Καινὴ Διαθήκη οἱ μάρτυρες καὶ οἱ ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας μας, νίκησαν καὶ τὰ λιοντάρια καὶ τοὺς Νέρωνες καὶ τοὺς Διοκλιτιανούς. Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ παντοδύναμος Θεός, τοὺς χάριζε ὑπερφυσικὴ χάρη καὶ θεϊκὴ δύναμη ὥστε νὰ τρέχουν στὸ μαρτύριο μὲ χαρὰ καὶ ἐνθουσιασμό.

ποὺ τοὺς χάριζε ἡ μεγάλη πίστη στὸν Χριστό, ἔδωσαν τὴ μαρτυρία τους καὶ πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς καὶ μὲ τὰ σκληρὰ βασανιστήρια καὶ τὴ ζωὴ τους.

Β. Η ΖΩΣΙΑ ΠΙΣΤΗ ΟΠΛΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ.

Αὐτὴ τὴ μεγάλη πίστη, τὴ ζωσὰ πίστη ἔχουμε ἀνάγκη νὰ ἀποκτήσουμε καὶ σήμερα. Σήμερα ποὺ κλονίζονται γύρω μας τὰ πάντα. Σήμερα, ποὺ ὅλοι οἱ λαοὶ ἔχουν ἀναστατωθεῖ μὲ τοὺς πολέμους Ρωσίας - Οὐκρανίας καὶ Ἰσραὴλ - Παλαιστίνης καὶ τόσα ἄλλα. Ἐπίσης, στὶς μέρες μας διεξάγεται ἓνας ὕπουλος καὶ τιτάνειος ἀγῶνας μεταξὺ Χριστοῦ καὶ τῶν σκοτεινῶν δυνάμεων τοῦ ἀντιχριστοῦ. 2.000 αἰρέσεις ἔχουν ζαπλωθεῖ ἐπάνω στὸν πλανήτη μας. Γι' αὐτὸ χρειάζεται ἀγῶνας σφοδρὸς καὶ πίστη Χαναναίας, Ἐκατοντάρχου καὶ Κοσμά τοῦ Αἰτωλοῦ. Ὁ πατὴρ Εὐσέβιος Ματθόπουλος στὸ βιβλίο του «Ὁ προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου» (ἔκδοσις 19 σελ. 319) γράφει τὰ ἑξῆς: «Ἡ πίστη εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ πῶδ σπουδαῖα, ἀναγκαῖα καὶ ἀπαραίτητα ὄπλα γὰρ τὴν καταπολέμησι τῆς ἁμαρτίας. Εἶναι δὲ τόσο ἀναγκαῖο τὸ ὄπλο αὐτό, ὥστε χωρὶς αὐτὸ εἶναι ἐντελῶς ἀδύνατο νὰ διώκῃ ὁ ἄνθρωπος τὴν ἁμαρτία καὶ νὰ μὴ νικᾶται ἀπὸ αὐτή. Ἀλλὰ ποῖα εἶναι τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτῆς τῆς πίστεως;

Α. ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΗΤΑΝ ΔΥΝΑΤΟΙ.

Ἐκατομμύρια μάρτυρες ἄνδρες γυναῖκες καὶ παιδιὰ βάδισαν μὲ πίστη φλογερὰ καὶ ἐνθουσιασμὸ μέσα στὰ ἀμφιθέατρα καὶ θυσίασαν τὴ ζωὴ τους γιὰ τὸν Χριστό. Ὅχι μόνο στοὺς πρώτους αἰῶνες, ἀλλὰ καὶ στὴν τουρκοκρατία καὶ σ' ὅλους τοὺς αἰῶνες ἡ Ἐκκλησία δίνει τὴ μαρτυρία της μὲ τοὺς ἅγιους μάρτυρες, τοὺς Πατέρες καὶ τοὺς ὁσίους της. Ἐτσι ὁ ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός, κορυφαῖος καὶ γενναῖος μάρτυρας τῆς τουρκοκρατίας γράφει: «Πάλιν ὡσὸν τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὡσὸν τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης, ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἔχυσαν τὸ αἷμα τους διὰ τὴν ἀγάπην τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ ἐπῆγαν εἰς τὸν Παράδεισον καὶ χαίρονται καὶ εὐφραίνονται πάντοτε». Καὶ στὸν 20ὸ αἰῶνα ἑκατομμύρια Ρῶσοι ὀρθόδοξοι, ἀλλὰ καὶ σὲ ἄλλες ἀθειστικὲς χώρες ἔμειναν σταθεροὶ καὶ δυνατοὶ στὸν πνευματικὸ πόλεμο. Μὲ τὸ ζῆλο καὶ τὸ θάρρος

πρῶτον τὸ νὰ ἔχη ἡ ψυχὴ τοῦ Χριστιανοῦ ἀδίστακτη καὶ ἀκλόνητη πεποίθησι σὲ ὅλα ἀνεξαρτέτως τὰ λόγια τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ὅτι εἶναι λόγια Θεοῦ, λόγια ἀληθινά, ποὺ ἔχουν ἀπόλυτο κύρος καὶ βεβαιότητα.

Δεύτερον τὸ νὰ ἔχη τέλεια βεβαιότητα ὁ Χριστιανός, ὅτι ὁ Θεὸς τὸν προστατεύει πάντοτε. Τοῦ παρέχει τὴ χάρη καὶ τὴ βοήθειά Του... ἀρκεῖ μόνο νὰ κἀνῃ ὅλα ὅσα ἐξαρτῶνται ἀπὸ αὐτὸν γιὰ τὴν καταπολέμησι τοῦ κακοῦ».

Μὲ τὴν ἀδίστακτη λοιπόν, καὶ ἀκλόνητη πίστη στὰ λόγια τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τὴν τέλεια βεβαιότητα στὴν πρόνοια καὶ τὴ χάρη τοῦ Χριστοῦ, «**ἀγωνίζεται τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως**». Καὶ τότε, ὅπως οἱ μάρτυρες τῆς Ἐκκλησίας μας γίνεται δυνατὸς στὸν πνευματικὸ πόλεμο.

«Σὺ δὲ νῆφε ἐν πᾶσι, κακοπάθησον, ἔργον ποιήσον εὐαγγελιστοῦ, τὴν διακονίαν σου πληροφόρησον. Ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι, καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς ἀναλύσεως ἐφέστηκε. Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγωνίσαι, τὸν δρόμον τετέλεκα,

ΚΥΡΙΑΚΗ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

ΠΡΟ ΤΩΝ ΦΩΤΩΝ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Β΄ Τιμ. δ΄ 5-8

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Μάρκ. α΄ 1-8

τὴν πίστιν τετήρηκα· λοιπὸν ἀπόκειται μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ὁ Κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ

ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος κριτῆς, οὐ μόνον δὲ ἐμοί, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἠγαπηκόσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ».

ΦΥΛΑΚΕΣ ΓΡΗΓΟΡΕΙΤΕ

«Σὺ δὲ νῆφε ἐν πᾶσι».

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Παῦλος μέσα ἀπὸ τὴ φυλακὴ γράφει τὴν τελευταία του ἐπιστολὴ στὸν Τιμόθεο. Εἶχε ἀναλάβει ὁ Τιμόθεος μεγάλη ἔπαλξιν. Ἦταν ἐπισκοπος τῆς Ἐφέσου. Τεράστιες ἦταν οἱ εὐθύνες του. Μεγάλη καὶ δύσκολη ἡ ἀποστολή του. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ πνευματικὸς του πατέρας τοῦ γράφει δυὸ ἐπιστολὲς καὶ τοῦ παραγγέλλει: Πρόσεχε Τιμόθεε! Νὰ γρηγορεῖς καὶ νὰ εἶσαι ἀγρυπνος σ' ὅλα ὅσα διδάσκει ὁ Κύριός μας καὶ ἐπιβάλλει τὸ καθῆκον σου. Τὴ ζωὴ σου νὰ τὴν χαρακτηρίζει ἡ ἐργήγορση καὶ ἡ νήψη.

«Σὺ δὲ νῆφε ἐν πᾶσι». Τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Ἀποστόλου εἶναι ἓνα σάλπισμα δυνατὸ γιὰ ὅλους μας. Γιατὶ ὅλοι μας μπορούμε, ἂν δὲν προσέξουμε, νὰ πέσουμε σὲ ἠθικὸ λήθαργο. Μετὰ τὴν πτώση τῶν πρωτοπλάστων, ἡ ἀνθρώπινη φύση ρέπει πρὸς τὰ κάτω. Μπῆκε στὸ αἷμα μας ἡ ραθυμία. Παρουσιάζουμε συχνὰ μιὰ τάση πρὸς τὴ νωθρότητα καὶ τὴν ἀμέλεια γιὰ καθετὶ πνευματικὸ. Γι' αὐτὸ χρειάζεται νήψη πάνω στὴν καρδιά μας. Ἐπαγρύπνηση. Λειπτὴ καὶ ἀνύστακτὴ ἐποπτεία τοῦ νοῦ καὶ τῆς καρδιάς. Ἡ λέξη «νήψη» παράγεται ἀπὸ τὸ ρῆμα νήφω, ποῦ σημαίνει: «Εἶμαι προσεκτικός, ἀγρυπνος, ζύπνιος». Συχνὰ ὑπάρχει ἀποτυχία στὸν πνευματικὸ μας ἀγῶνα νὰ κρατήσουμε καθαρὸ τὸ νοῦ καὶ τὴν καρδιά μας, γιὰτὶ δὲν προσέχουμε, δὲν ἀγρυπνοῦμε πνευματικά. Ἀλλὰ χωρὶς νήψη καὶ ἐργήγορση δὲν μπορούμε νὰ φυλάξουμε τὸν ἑαυτὸ μας καθαρὸ καὶ νὰ ὑποδεχθοῦμε τὸν Κύριό μας, τὸν Νυμφίό τῆς Ἐκκλησίας «ἐν τῷ μέσω τῆς νυκτός». Ἡ παραβολὴ τῶν δέκα παρθένων εἶναι μιὰ παραβολὴ νήψεως. Οἱ πέντε παρθένες εἶχαν λάδι στὰ λυχνάρια τους. Τὸ λάδι, σύμφωνα μὲ τοὺς ἑρμηνευτές, εἶναι ἡ ἀγάπη. Καὶ τὸ φῶς εἶναι ἡ νήψη καὶ ἡ προσευχή. Οἱ πέντε μωρὲς παρθένες οὔτε τὸ ἓνα εἶχαν οὔτε τὸ ἄλλο. Γιατὶ πραγματὶ ἡ ἀγάπη, ἡ νήψη καὶ ἡ προσευχὴ ἐτοιμάζουν μιὰ ἄξια ὑποδοχὴ τοῦ Νυμφίου Χριστοῦ.

Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ λησμονοῦμε ὅτι ἡ νήψη χρειάζεται καὶ γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ ἐχθροῦ τῆς ψυχῆς μας, τοῦ μισόκαλου διαβόλου. Μᾶς τὸ ὑπενθυμίζει αὐτὸ ὁ Ἀπόστολός μας, στὴν πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολή του: «**Γιατὶ ὁ ἀγῶνας ποῦ ἔχουμε ἀναλάβει, δὲν εἶναι ἀγῶνας πρὸς ἀνθρώπους μὲ αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὶς πονηρὲς ἀρχὲς καὶ ἐξουσίες, πρὸς τὰ πλήθη τῶν πονηρῶν πνευμάτων, πρὸς τοὺς καταθόνιους κοσμοκράτορες, ποῦ κυριαρχοῦν πάνω στοὺς ἀνθρώπους ποῦ**

βρίσκονται στὸ βαθὺ σκοτάδι τοῦ ἁμαρτωλοῦ αἵωνα ποῦ ζοῦμε. Ὁ ἀγῶνας μας διεξάγεται ἐναντίον τῶν πνευματικῶν αὐτῶν πονηρῶν πνευμάτων καὶ γίνεται χάρις τῆς κληρονομίας τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν» (Εφεσ. ς΄ 12).

Γι' αὐτὸ καὶ ὁ ἄλλος πρωτοκορυφαῖος ἀπόστολος Πέτρος μᾶς τονίζει: «**Νήψατε, γρηγορήσατε· ὁ ἀντίδικος ὑμῶν διάβολος ὡς λέων ὠρυόμενος περιπατεῖ ζητῶν τίνα καταπιῇ**» (Α΄ Πέτρου ε΄ 8). Νὰ ἔχετε, λοιπόν, νήψη καὶ ἐργήγορση. Γιατὶ ὁ ἀντίπαλός σας διάβολος, σὰν λιοντάρι ποῦ ὠρύεται, περπατᾷ μὲ μανία, ζητώντας ποιὸν νὰ καταπιεῖ, παρασύροντάς τον στὴν ἁμαρτία καὶ στὸν αἰώνιο θάνατο.

«Σὺ δὲ νῆφε ἐν πᾶσι».

Ἦραϊο καὶ δυνατὸ σύνθημα. Ἀλλὰ πῶς θὰ τὸ ἐφαρμόσουμε; Πῶς πρέπει νὰ νήφουμε; Σὰν καλοὶ στρατιῶτες τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Πρῶτα-πρῶτα μὲ ἀγρυπνα τὰ μάτια μας, τὸ νοῦ καὶ τὴν ψυχὴ μας. Ὅποιος ἀγρυπνεῖ καὶ γρηγορεῖ μπορεῖ νὰ φυλάξει τὸν ἑαυτὸ του, ἀπὸ τὶς ἐπιθέσεις τοῦ ἐχθροῦ. Οἱ σκοποὶ στρατιῶτες στὶς πρῶτες γραμμὲς τοῦ πολέμου συνήθιζαν νὰ φυλάνε διπλοσκοπιές. Καὶ φώναζαν μεταξύ τους γιὰ νὰ μὴ τοὺς πιάσει ὁ ὑπνος: «φύλακες γρηγορεῖτε».

Ἔτσι καὶ μεῖς ὅλοι οἱ Χριστιανοί, ποῦ ἀνήκουμε στὴν στρατευομένη Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, καλούμαστε νὰ ἀποκτήσουμε ἀγρυπνὴ συνείδηση. Νήψη καὶ ἐργήγορση ἰδιαίτερα σήμερα ποῦ ζοῦμε σὲ δύσκολους καιρούς. Σὰν καλοὶ στρατιῶτες, λοιπόν, ἀλλὰ καὶ σὰν καλοὶ ἀθλητές. «**Νῆφε ὡς θεοῦ ἀθλητῆς**» γράφει ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος στὸν Ἱερομάρτυρα Ἐπίσκοπο Σμύρνης Πολύκαρπο. Ἀθλητὲς κι ἐμεῖς τοῦ Χριστοῦ μας ἔχουμε ἱερὸ χρέος νὰ νήφουμε στὰ πνευματικὰ γυμνάσματα καὶ νὰ ἀθλούμεθα σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους καὶ τοὺς κανονισμούς. Γιατὶ, ὅπως τονίζει ἄλλοῦ ὁ Ἀπόστολός μας: «**Ἄν κανεῖς συμμετέχει στοὺς ἀθλητικὸς ἀγῶνες, δὲν παίρνει ὡς βραβεῖο τὸ στεφάνι, ἂν δὲν ἀγωνισθεῖ κατὰ τρόπο νόμιμο**» (Β΄ Τιμ. β΄ 5).

ΜΕ ΟΔΗΓΟ ΤΟ ΑΣΤΡΟ

Καλά οί ποιμένες. Κοντά ήταν. Ἀγγέλους εἶδαν. Ὑμνους θεσπέσιους ἄκουσαν. Τί τὸ παράδοξο, ποὺ ἔσπευσαν μέχρι τὴν Βηθλεὲμ, γιὰ νὰ δοῦν καὶ νὰ προσκυνήσουν τὸν γεννηθέντα Βασιλέα; Ἀλλὰ οἱ μάγοι; Οἱ τρεῖς αὐτοὶ μεγιστάνες καὶ σοφοί; Ξεκίνησαν ἀπὸ τόσο μακριά. Ἐπρεπε νὰ ὁδοιπορήσουν χρόνο πολὺ. Σημεῖο ἄλλο δὲν εἶχαν παρὰ τὸ παράδοξο, τὸ μυστηριώδες οὐράνιο φαινόμενο. Τὸ ἀστέρι ἦταν ὁ ὁδηγός τους, σὲ ἓνα ταξίδι μακρινό, περιπετειώδες, ἐπικίνδυνο! Ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴ ἔρχονταν. Καὶ βάδιζαν ἐρευνώντας. Παρατηροῦσαν, ὑπολόγιζαν, σκέπτονταν. Μορφωμένοι ἄνθρωποι ἦταν. Τὴν σοφία καὶ τὴν ἀστρονομικὴ ἐπιστήμη καλλιεργοῦσαν. Δὲν προχωροῦσαν βέβαια στὴν τύχη. Γνώριζαν ὅτι στὸ τέρμα τῆς μακρινῆς πορείας τους θὰ ἔβρισκαν τὴ λύση τοῦ παράδοξου ἀστεριοῦ. Καὶ δὲν ταξίδευαν μὲ χέρια ἀδειανά. Ἐφερναν μαζὶ τους δῶρα πολύτιμα, ποὺ ἄρμοζαν σὲ βασιλιάδες. Πῶς μπορούσε νὰ γίνεῖ ἀλλιῶς, ἀφοῦ πήγαιναν πρὸς συνάντηση **«τοῦ βασιλέως τῶν Ἰουδαίων»;**

Τί λένε, ὅταν ἔφθασαν στὰ Ἱεροσόλυμα; **«Εἶδομεν αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ καὶ ἤλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ»** (Ματθ. β' 1). Ἀναζήτησι, βέβαια, κοπιαστική. Ἀναζήτησι ἐπίμονη. Πίστη ἀκλόνητη στὸ σκοπὸ τοῦ ταξιδιοῦ τους. Ἐλπίδα ζωντανὴ ὅτι οἱ κόποι τους θὰ ἀνταμειφθοῦν! Καὶ πράγματι. **«Ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν εἶδον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτῷ καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν προσήνεγκαν αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν»** (στ. 11). Φαντασθεῖτε τὴ συγκίνηση τῶν σπουδαίων αὐτῶν ἀνθρώπων! Εἶχαν λοιπὸν δίκιο. Τὸ ἀστέρι δὲν τοὺς διέψευσε. Μὲ ὁδηγὸ αὐτὸ ἔκαναν τὴν πιὸ μεγάλη ἀνακάλυψη. Βρῆκαν τὸν Σωτῆρα! Τὸν προσκύνησαν ταπεινά. Ἐδωσαν δῶρα ἀνάξια τῆς μεγαλειότητος τοῦ γεννηθέντος Βασιλιᾶ καὶ τῆς δικῆς τους πίστεως καὶ ἀγάπης. Καὶ αὐτοί, οἱ σοφοί, οἱ ἐπιστήμονες, οἱ μεγιστάνες, ἔγιναν, μαζὶ μὲ τοὺς ποιμένες, οἱ πρῶτοι λάτρεις τοῦ Χριστοῦ! Μεγάλη ἡ τιμὴ! Καὶ ἄξια βράβευσι τῆς ἀγάπης, τῆς εὐσεβοῦς καὶ ἁγίας προαιρέσεώς τους!

Πόσοι τριγύρω μας καὶ σήμερα βρίσκονται μακριὰ ἀπὸ τὸν Χριστό, μακριὰ ἀπὸ τὴν ἁγία Του Ἐκκλησία! Σὰν νὰ βρί-

σκονται, ὅπως οἱ παλιοὶ σοφοί, πέρα, ἐκεῖ στὴν Ἀνατολή. Σὰ νὰ πρέπει νὰ διατρέξουν ἓνα δρόμο ἐτῶν. Τουλάχιστον νὰ ἀναζητοῦν σοβαρά, ἐπίμονα τὴν ἀλήθεια. Ἄς βαδίζουν ψηλαφητά. Μπορεῖ νὰ ἰδρῶσουν, νὰ κοπιᾶσουν πολὺ, γιὰ νὰ διασχίσουν τὴ μακρινή, τὴν ἐπίπονη αὐτὴ πορεία. Ἄρκεῖ νὰ ἐπιθυμοῦν νὰ βροῦν τὸν Χριστό. Ἐτοιμοὶ νὰ προσφέρουν στὸν Σωτῆρα, ὄχι μονάχα κεριὰ καὶ λί-

γες τυπικὲς προσευχὲς, ἀλλὰ τὴν καρδιά τους, τὴ θέλησή τους νὰ ζήσουν τὴν ἀλήθεια Του, νὰ δεχθοῦν τὴ σωτηρία, τὴν λύτρωση, τὴν ἀνακαίνισι. Σήμερα δὲν θὰ ἀναζητήσουν στὴ Βηθλεὲμ τὸν Χριστό. Εἶναι ζωντανὸς στὰ Εὐαγγέλια, στὴν ἁγία Ἐκκλησία Του. Θὰ τὸν δοῦν στὸ πρόσωπο, στὴ συμπεριφορὰ, στὴν ὅλη ζωὴ τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας. Τὸν ἀκτινοβολοῦμε; Τὸν ζοῦμε πραγματικά; Ἡ παρουσία Του εἶναι φανερὴ σὲ κάθε ἐκδήλωσή μας; Ἄν ἦταν δυνατό ἐκεῖνοι ποὺ μᾶς πλησιάζουν νὰ βρίσκουν ζωντανὴ τὴν πίστη καὶ καθαρὴ τὴν λατρεία μας πρὸς τὸ Βρέφος τῆς Βηθλεὲμ! Τότε ὅλα αὐτὰ τὰ πλήθη, ποὺ εἶναι ἐν πορείᾳ πρὸς ἀναζήτησι τοῦ Σωτῆρα, γρήγορα θὰ Τὸν συναντήσουν καὶ θὰ προσπέσουν νὰ Τὸν προσκυνήσουν προσφέροντάς Του τὴν καρδιά τους, ὀλόψυχη τὴν ἀγάπη καὶ τὴ λατρεία τους!

ZQH

Ἵρθόδοξον Χριστιανικὸν Περιοδικόν.

Ἵργανον Ἀδελφότητος Θεολόγων ἡ «ΖQH»

Κυκλοφορεῖ κάθε μῆνα.

Ἐκδότης: Ἀδελφότης Θεολόγων ἡ «ΖQH» Σ.Α., Καρύτση 14, 105 61 Ἀθῆναι.

Τηλ.: 210 64 28 331, FAX: 210 64 63 606.

Διευθυντής Συντάξεως: Γεώργιος Β. Μελέτης, Καρύτση 14, 105 61 Ἀθῆναι.

Ἐκτύπων: «Λυχνία Α.Ε.», Ἀνδραβίδας 7, 136 71 Χαμόμυλο - Ἀχαρνῶν.

Τηλ.: 210 3410436, FAX: 210 3425967, www.lychnia.gr

ΚΩΔΙΚΟΣ: 01 1290

Ἵ ἀνανέωσι τῆς ἐτήσιας συνδρομῆς ἐσωτερικοῦ (10 €)

μπορεῖ νὰ γίνεῖ μὲ τοὺς ἑξῆς τρόπους:

- Μὲ κατάθεσι στὴν Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, στὸν λογαριασμὸ ποὺ διατηρεῖ ἡ Ἀδελφότης ὑπ' ἀριθμ.: **132/296000-13 (IBAN: GR1501101320000013229600013)**, δικαιούχος: Ἀδελφότης Θεολόγων ἡ «ΖQH». Στὴν αἰτιολογία νὰ ζητᾶτε νὰ σημειώνεται ρητῶς τὸ ὀνοματεπώνυμο τοῦ συνδρομητῆ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ περιοδικοῦ (ΖQH)
- Στὰ βιβλιοπωλεῖα «ΖQH» (Καρύτση 14, Ἀθῆναι καὶ Ἀγ. Σοφίας 41, Θεσσαλονίκη) καὶ συνεργαζόμενα βιβλιοπωλεῖα
- Στὰ ΕΛΤΑ μὲ ἔντυπο ταχυπληρωμῆς ποὺ συναποστέλλεται ἀνὰ τακτὰ χρονικὰ διαστήματα γιὰ ὅσους ἔχουν ὀφειλὴ
- Στὰ ΕΛΤΑ μὲ ταχυδρομικὴ ἐπιταγὴ στὴ διεύθυνσι τοῦ περιοδικοῦ (Καρύτση 14, 105 61 Ἀθῆναι). Προβλέπεται ἐπιβάρυνσι μὲ ταχυδρομικὰ τέλη
- Σὲ κατὰ τόπους συνεργάτες καὶ ἀντιπροσώπους, οἱ ὁποῖοι θὰ κόβουν σχετικὲς ἀποδείξεις.

Ἵ ἀνανέωσι τῆς ἐτήσιας συνδρομῆς ἐξωτερικοῦ (25 €) / Κύπρου (15 €)

μπορεῖ νὰ γίνεῖ μόνο μὲ κατάθεσι στὴν τράπεζα:

IBAN: GR1501101320000013229600013

BIC/Swift Code: ETHNGRAA

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΜΟΥ «ΖΩΗΣ» 2023

ΠΡΩΤΑ ΑΡΘΡΑ: Ἡ ἀληθινὴ εὐτυχία, 1. Ἡ ἀδιαφορία εἶναι ἄρνηση ἀγάπης, 13. Μνήμη τοῦ Εἰκοσιένα, 25. Ἀγόγγυστα νὰ σπκῶνουμε τὸν σταυρὸ μας, 37. « Ἔως ἐβδομηκοντάκις ἐπτά», 49. Ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, 61. Ὁ ρόλος τῶν Χριστιανῶν, 73. «Ἀρραγὲς ὄπλον», 85. «Θεοῦ ἐσμεν συνεργοί», 97. Τὸ ψέμα εἰσχωρεῖ παντοῦ, 109.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ: Ἀδύναμος ὁ Θεός; 6. Φαρισαῖοι οἱ Χριστιανοί; 18. «Στρέψον αὐτῶ καὶ τὴν ἄλλην», 30. Γεγονὸς ἡ Ἀνάστασις Α΄, 42. Β΄, 54. Μὴν περιφρονοῦμε τοὺς ἄλλους, 66. Ἀνεφάρμοστη ἡ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ; 78. «Χωρὶς Θεοῦ τὸ πᾶν ἐπιτρέπεται», 90. «Θέλει πάντας σωθῆναι», 102. Τὸ ἐλεύθερο κάλεσμα τοῦ Χριστοῦ, 114. Ἡ παντοδυναμία τῆς τύχης, 126.

ΕΘΝΙΚΑ: Μνήμη τοῦ Εἰκοσιένα, 25. Ὁ κλῆρος στὸν ἀγῶνα, 98. Ἡ «ἀγιοποίηση» τοῦ Κεμάλ καὶ ἡ Disney+, 108. Οἱ ἀποσιωπημένες ἱστορίες τῆς ἀνταλλαγῆς, 108.

ΕΚΔΗΜΙΑ: † Ἀρχιμ. Κωνσταντῖνος Σακαρίδης (1933 - 2023), 121-122.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ: Ἡ συμμετοχὴ στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας, 60.

ΕΠΙΚΑΙΡΑ: Ἡ ἀληθινὴ εὐτυχία, 1. Ἡ πραγματικὴ ἀλλαγὴ, 12. Ὁ ἥρωισμὸς τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, 26. Ἀγόγγυστα νὰ σπκῶνουμε τὸν σταυρὸ μας, 37. «Θανάτου ἐορτάζομεν νέκρωσιν», 46. Ἡ χαρὰ καὶ ἡ παρηγορία τῆς Ἀνάστασις, 48. Ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, 61. Χρυσὴ κιβωτός, 74. «Ἀρραγὲς ὄπλον», 85. Ἄνοιξε τὰ μάτια μας, 94. Περιμένοντας τὰ Χριστούγεννα, 123. Μὲ ὄδηγὸ τὸ ἄστρο, 130. «Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί», 132.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ - ΑΝΤΙΚΟΙΝΩΝΙΚΑ: Πρὸς Θεοῦ, μὴ μιμηθοῦμε τὸν Σαμαρείτη! 12. Προκλητικότητα καὶ παραλογισμὸς, 12. Αὐτὸ ποῦ (θὰ ἔπρεπε νὰ) τρομάζει τὴν Ἑλλάδα, 24. Τὸ παιχνίδι τῶν φύλων, 24. Καὶ πάλι ἡ ἐγκληματικότητα τῶν ἀνηλίκων, 24. «Ὅλοι θέλουν νὰ σοῦ βγάλουν τὰ μάτια!» 34. Ἡ νέα... Βιολογία, 36. Ἡ ρίζα τῆς ἀπόγνωσής μας, 36. Ἡ συγγνώμη, 48. Τὸ γῆρας περικράτησον - ἢ ὄχι, 48. Διακωμῶδηση τοῦ πλαισίου περὶ αὐτοπροσδιορισμοῦ τοῦ φύλου, 60. Δημογραφικὸ πρόβλημα καὶ μοναξιά τῶν ἡλικιωμένων, 60. Ἡ μαύρη Κλεοπάτρα, 72. Οἱ μάρτυρες τοῦ Χαρτούμ, 72. Τὸ μέλλον τοῦ διαβάσματος, 72. Καὶ πάλι οἱ ἐκτρώσεις στὸ μετρό, 72. Ὁ παγερὸς κῶρος τῆς ἀδιαφορίας, 82. Δημογραφικὸς συναγερμὸς... στὴν Κίνα, 84. Θυσία γιὰ τὸ κοινὸ καλὸ, 84. Ἡ διάκρισις ἀνάμεσα στὴν ἀλήθεια καὶ τὸ ψέμα, 84. Καμπανάκι γιὰ τὸ δημογραφικὸ, 96. Ἡ ἀλήθεια καὶ τὸ φαίνεσθαι, 96. Τῆς ἔλειψε ὁ πατέρας τῆς, 106. Ἡ εὐγνωμοσύνη εἶναι σύνολο ἀρετῶν, 111. Ἀπὸ τὸ ἄγχος στὴν ἐλπίδα, 115. Στὸ ἀποκορύφωμα ἡ βία τῶν ἀνηλίκων, 120. Μπροστὰ στὴ φρίκη τοῦ πολέμου, 120. Λογοκρισία χωρὶς ὅρια καὶ χωρὶς λογικὴ, 120. Νὰ κλίνουμε γόνυ προσευχῆς, 132. Νὰ ἀκούει ὁ ἕνας τὸν ἄλλο..., 132. Ἡ βία τοῦ κιτζάμπ! 132.

ΜΕΓΑΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ: Ὁ Μέγας Φῶτιος, 11, 23, 35, 47, 59, 71, 83, 95, 107, 119. Οἱ τρεῖς Ἱεράρχες ὡς Ἡρωεὺς Α΄, 2. Β΄, 15.

ΝΕΟΤΗΣ - ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΑ: Συζυγικὲς δυσκολίες, 7. Ἀπὸ ποῦ ἀντλοῦσε τόση δύναμη; 10. Διαταραχὴ Ἡλεκτρικοῦ Παιχνιδιοῦ, 24. Καὶ πάλι ἡ ἐγκληματικότητα τῶν

ἀνηλίκων, 24. Στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Θεοῦ, 38. Ἡ πραγματικὴ πηγὴ τῆς βίας τῶν ἀνηλίκων, 60. Γιατί τόση ἀδιαφορία; 67. Ἑλλειψὴ ἀληθινῆς ἀγάπης, 86. Στὸ ἀποκορύφωμα ἡ βία τῶν ἀνηλίκων, 120. Παιδιὰ πρόσφυγες τῆς κλιματικῆς ἀλλαγῆς, 120.

ΟΜΙΛΙΕΣ ΕΙΣ ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ: Ἡ ἀξία τῆς ἱεραποστολῆς, 4. Πάντα μαζί με τὸν Χριστὸ, 5. Γνωρίσματα τῆς πραγματικῆς ζωῆς, 8. Ζωντανοὶ ναοὶ τοῦ Θεοῦ, 9. Σταθεροὶ στὴν πίστη μας, 16. Προσφορὰ δοξολογίας ἡ ὑπαρξὴ μας στὸν Θεὸ, 17. Θεληματικὴ στέρνησις δικαιωμάτων, 20. Ἐγερτήριο Σάλπισμα, 21. Ἡ δύναμη τῶν ἡρώων τῆς πίστεως, 28. Ἄς προσέξουμε πολὺ τὴν Ἁγία Γραφὴ καὶ τὴν Ἱερὰ Παράδοσι, 29. Θέλεις νὰ βρεῖς χάρι καὶ ἔλεος; 32. Οἱ ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ, 33. Μολυσμένη ἢ καθαρὴ ἡ συνείδησις μας; 40. Εἶναι δυνατὴ ἡ διαρκὴς χαρὰ; 41. Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ, 44. Ἡ προτεραιότητα τῆς διακονίας τοῦ θεοῦ λόγου καὶ ἡ διακονία τῆς φιλανθρωπίας, 45. Οἱ Ἅγιοι καὶ ὁ ἁγιασμὸς μας, 52. Πιστοὶ στὸν Κύριον μέχρι τέλους, 53. Τὸ σημεῖο τῆς νίκης, 56. Εὐτυχισμένοι εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ δίνει, 57. Πῶς θὰ ἀποκτήσουμε τὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, 64. Γιὰ νὰ ἀποκτήσουμε ὑπομονή, 65. Ἐχεις ἀγαθὴ συνείδησις; 68. Ἄριστο παυσίπονο, 69. Προσευχὴ γιὰ τὴ σωτηρία τῶν ἐχθρῶν μας, 76. Πῶς θὰ προφυλαχθοῦμε ἀπὸ τὴς αἱρέσεις, 77. Συμπάθεια πρὸς τοὺς ἀδύνατους, 80. Ἡ θαυμαστὴ ἐνότητα, 81. Τὰ πάντα νὰ γίνονται με ἀγάπην, 88. Τὸ καύχημά μας, 89. Πάντα μπροστὰ, 92. Καὶ στοὺς καιροὺς ποὺ ζοῦμε, 93. Ἡ ἐλεημοσύνη μας με χαρὰ, 100. Πίστη ὀρθὴ καὶ ἔργα ὠφέλιμα, 101. Τὸ Εὐαγγέλιον ἀποκάλυψη Ἰησοῦ Χριστοῦ, 104. Ἡ δικαίωσις διὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ μόνο, 105. Νέοι ἄνθρωποι, 112. Νὰ δίνουμε καὶ νὰ λάμπει τὸ πρόσωπό μας, 113. Ἐχομε τὴν ἀληθινὴν εἰρήνην; 116. Θέλεις νὰ ἀποκτήσεις πραότητα; 117. Οἱ εὐκαιρίες καὶ ἡ ἐξαγορὰ τοῦ χρόνου, 124. Νέος ἄνθρωπος, 125. Δυνατοὶ στὸν πνευματικὸν πόλεμον, 128. Φύλακες γρηγορεῖτε! 129.

ΠΑΙΔΕΙΑ: Παιδεία καὶ σκοταδισμὸς, 36. Ἡ νέα... Βιολογία, 36. Ὀφελὴ ἀπὸ τὴν ἐπαφὴν με τὰ ἀρχαῖα Ἑλληνικά, 36. Κατοχύρωσις τῆς ἰσότητος καὶ σκοταδισμὸς, 48.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ: Τὸ μεγαλεῖο τοῦ Χριστιανισμοῦ, 3. «Βλέποντες οὐ βλέπουσι καὶ ἀκούοντες οὐ συνιούσιν», 14. Φραγμὸς στὸ στόμα, 19. Αὐστηροὶ στὸν ἑαυτὸν μας..., 22. Ἡ ἀξία τῆς ταπεινοφροσύνης, 22. Ἀγάπην χωρὶς ὅρια καὶ περιορισμούς, 27. Ἡ τραγικὴ προδοσία τοῦ Ἰούδα, 31. Ζητοῦσαν θαύματα ἐντυπωσιασμοῦ, 39. Οἱ δεσμῶτες τῆς σιωπῆς, 43. «Ὅτι τυφλὸς ἦν καὶ ἀνέβλεψεν», 50. «Οὐδὲν οἰκοθεν ἔχεις, ἀλλὰ παρὰ τοῦ Θεοῦ λαβὼν», 51. Οἱ νάνοι καὶ οἱ γίγαντες, 55. Εὐλογία διὰ τοῦ ἀναληφθέντος Ἰησοῦ Χριστοῦ, 58. Ἀγάπην στοὺς ἐχθροὺς τοῦ Θεοῦ Α΄, 62. Β΄, 75. Μήνυμα ἐπαναστατικὸ, 63. Ἡ ἀμχανία τοῦ Ἀνανία, 70. Κρίσις καὶ αἰωνιότητα, 70. Ἐπιδίωξε λίγη σιωπὴ, 79. Ὁ ἐφοπλιστής, 82. Ἑλλειψὴ ἀληθινῆς ἀγάπης, 86. Τὸ δράμα τοῦ ἀνθρώπου, 87. Ἡ ἔνδοξη καὶ πάντιμη Μπτέρα τοῦ Θεοῦ, 91. Ἡ ζωὴ χωρὶς ἀγάπην δὲν εἶναι ζωὴ, 99. «Σὺ πάντα δύνασαι, ἀδυνατεῖ δέ σοι οὐδέν», 103. Πρωτότυπη βιβλιοθήκη, 106. Ὁ ἀποχριστιανισμὸς τῆς Εὐρώπης, 108. Δὲν φοβάμαι, ἔχω φτερά, 110. Στὸ γάμο τοῦ φίλου σου, 118. Θείες προειδοποιήσεις, 118. Ἡ ἀληθινὴ νηστεία, 127.

ΧΙΛΙΑΣΜΟΣ - ΑΙΡΕΣΕΙΣ - ΠΟΛΕΜΙΟΙ: Ἡ ἐποχὴ τῶν διωγμῶν, 12. Παιδεία καὶ σκοταδισμὸς, 36. Διωγμοὶ κατὰ Χριστιανῶν σήμερα, 84. Ἐσωτερικὴ διάβρωσις, 94. Πίστη καὶ σχολεῖο, 96. Οἱ σταυροὶ στὴς κορυφές, 96. Οἱ λαμβάνοντες τὸ «ΧΑΡΑΓΜΑ», 108.

«ΜΑΚΑΡΙΟΙ ΟΙ ΕΙΡΗΝΟΠΟΙΟΙ»

Στην Άγία Γέννηση του Θεανθρώπου Χριστού, που εορτάζουμε αυτόν τον μήνα, οί άγγελοι έψαλλαν από τον ούρανό: «**Δόξα έν ύψίστοις Θεώ και επί γής ειρήνη**» (Λουκ., β' 14). Αυτό ή «έπί γής ειρήνη» μοιάζει και σήμερα άπιαστο όνειρο, κατ' έξοχην δέ στη μαρτυρική γή όπου περπάτησε ό Λυτρωτής! Έκεί όπου οί άνθρωποι, μακράν πλανώμενοι, πιστεύουν ότι τη λύση θα δώσουν οί πράξεις εκδίκησης ή οί... «έξυπνες» βόμβες. Άπέναντι σέ αυτή την πλάνη, ό λόγος του Οικουμενικού Πατριάρχη κ. Βαρθολομαίου: «Τή λύση στην επικίνδυνη κατάσταση που έχει δημιουργηθεί μπορεί να δώσει μόνον ό ειλικρινής διάλογος, ό όποιος αποτελεί τη μόνη “έξυπνη” έπιλογή. Φτάνει πιά, άρκετό αίμα χύθηκε! Ό πόλεμος δέν είναι λύση! Άποτελεί τό άποτύπωμα της πώσεως του ανθρώπου, ό όποιος μέσα στην άλαζονεία και την πλεονεξία του δέν μπορεί να άναγνωρίσει την ιερότητα του προσώπου του συνανθρώπου του. Και ή διαπίστωση αυτή καθιστά υπεύθυνο πάντα ένσυνειδήτως πιστεύοντα εις Χριστόν, έναντι του Κυρίου του και έναντι των συνανθρώπων του. Ναί, ούδεις Χριστιανός είναι άνεύθυνος δια τα συμβαίνοντα εις τον περίγυρόν του! Η ειρήνη εξαρτάται και από τον κάθε ένα εξ ήμών!». Ναί, ό κάθε Χριστιανός καλείται να γίνει ειρηνοποιός, γνωρίζοντας μάλιστα ότι για τίποτε άλλο δέν προβλέπεται μεγαλύτερη άνταμοιβή: «**Μακάριοι οί ειρηνοποιοί, ότι αυτοί υιοί Θεού κληθήσονται**» (Ματθ., ε' 9). Μπορεί, άλήθεια, να υπάρξει άνταμοιβή μεγαλύτερη από αυτήν;

ΝΑ ΚΛΙΝΟΥΜΕ ΓΟΝΥ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ

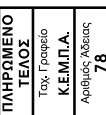
Όσο και άν λέμε ότι καταδικάζουμε κάθε μορφή βίας, υπάρχει μιá βία που δύσκολα συνειδητοποιούμε ότι πρέπει να καταδικάσουμε. Δέν μιλάμε έδω για τις άκρατες φωνές (όπως αυτό που δήλωσε στέλεχος του κυβερνώντος κόμματος στη γείτονα Τουρκία, ότι τα γεγονότα Μέσης Ανατολής... δικαιώνουν τον Χίτλερ, ή την προτροπή πολιτικού στο Ίσραήλ για χρήση πυρηνικής βόμβας στη Γάζα...). Τέτοιες όμως τις καταδικάζουμε μετά βδελυγμίας. Μιλάμε όμως έδω για κάτι άλλο, για μιá άλλη βία, που δύσκολα πάει ό νοϋς μας να καταδικάσουμε: τη βία της δικής μας άπάθειας. Η τπλεόραση πρώτα, τό διαδίκτυο σήμερα, μās έχουν κάνει, από πρωταγωνιστές, θεατές της ζωής. Και τό χειρότερο, άπαθείς θεατές, άκόμα και του πόνου και της φρίκης. Καθισμένοι μπροστά στην όποια όθόνη μας, μοιάζουμε να περιμένουμε τό επόμενο επεισόδιο, να άνυπομονούμε για την άνατριχιαστική συνέχεια, και μάλιστα κάποτε να δυσφορούμε ένδόμυχα, όταν ή «πλοκή» είναι άργή, όταν ή συνέχεια της φρίκης άργεί να έρθει. Η κραυγή άγωνίας ένός κατοίκου της Γάζας ρωτάει αυτό άκριβώς που πρέπει να άκούσουμε, μήπως και μās ξυπνήσει: «Άπολαμβάνετε αυτή την ταινία τρόμου;». Και τί θα μπορούσαμε να κάνουμε; θα άναρωτηθεί εύλογα κανείς. Άν όχι τίποτε άλλο, θα μπορούσαμε να κάνουμε τουλάχιστον ένα: να κλίνουμε γόνυ προσευχής. Τό κάνουμε; Και άν όχι, ΓΙΑΤΙ;

ΝΑ ΑΚΟΥΕΙ Ο ΕΝΑΣ ΤΟΝ ΑΛΛΟ...

Τη στιγμή που μίση δεκαετιών μετατρέπουν την πολύπαθη Μέση Ανατολή σέ κόλαση, ένα άπτό παράδειγμα έναλλακτικής στη βία δίνει ή Μουσική Ακαδημία Μπαρενμπόιμ-Σαϊντ του Βερολίνου (Barenboim-Said Akademie), όπου Ίσραηλινοί και Παλαιστίνιοι σπουδαστές φοιτούν πλάι πλάι, συνεργαζόμενοι άρμονικά, παρά τις διαφορές που τους χωρίζουν. Η Ακαδημία ίδρύθηκε ως συνέχεια της πρώτης άραβοϊσραηλινής ορχήστρας, West-Eastern Divan Orchestra, που ίδρυσαν από κοινού ό σπουδαίος έβραϊκής καταγωγής άρχιμουσικός και πιανίστας Ντάνιελ Μπαρενμπόιμ και ό παλαιστινιο-αμερικανός λογοτέχνης και πολιτικός άκτιβιστής Έντουαρντ Σαϊντ. Πέρα από τη μουσική, τό πρόγραμμα σπουδών της Ακαδημίας έστιάζει στις άνθρωπιστικές έπιστήμες, επί τη βάσει της δεδλωμένης πεποίθησης του Έντουαρντ Σαϊντ: «Ό άνθρωπισμός είναι ή μόνη -θα έφθανα στο σημείο να πώ ή τελευταία- αντίσταση ένάντια στις άπάνθρωπες πρακτικές και τις άδικίες που παραμορφώνουν την ανθρώπινη ιστορία». Τīs μέρες που νέες σελίδες πόνου και φρίκης προστίθεντο στο δράμα της Μέσης Ανατολής, ή ορχήστρα της Ακαδημίας έδινε μεγάλη συναυλία, με τον διευθυντή της Μίχαελ Μπαρενμπόιμ (υιό του Ντάνιελ Μπαρενμπόιμ) να δηλώνει: «Φυσικά, ή συναυλία της Ακαδημίας δέν μπορεί να φέρι την ειρήνη- κανείς δέν τό περίμενε αυτό. Είναι όμως μιá ενδιαφέρουσα πρόταση, για να δείξουμε πώς οί άνθρωποι μπορούν να ζήσουν μαζί στην ίδια περιοχή χωρίς βόμβες και όπλα, αλλά σέ πνεύμα συνεργασίας, όπου συνομιλούν και άκοϋν ό ένας τον άλλον. Ούτως ή άλλως, στη μουσική τό σημαντικότερο είναι να άκούει ό ένας τον άλλον».

Η ΒΙΑ ΤΟΥ ΧΙΤΖΑΜΠ

Συνήθως λησμονούμε πόσο ψηλά άνέβασε ό Χριστιανισμός τη γυναίκα. Άλλά μιá και μόνο ματιά στον ύπόλοιπο κόσμο άρκεί να μās θυμίσει αυτά που συχνά ξεχνάμε. Αυτές τις σκέψεις μās έφερε στο μυαλό μιá είδηση που διαβάσαμε για την 51χρονη Ίρανη δημοσιογράφο και άκτιβίστρια Ναργκίς Μοχαμαντί, στην όποία άπνεμήθηκε στις άρχές Οκτωβρίου τό Νόμπελ Ειρήνης 2023 «για τον άγώνα της κατά της καταπίεσης των γυναικών στο Ίράν και για την προώθηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και της έλευθερίας για όλους». Η έν λόγω γυναίκα δημοσιογράφος και άκτιβίστρια έχει συλληφθεί 13 φορές και έχει καταδικασθεί 5 φορές σέ κάθειρξη συνολικά 31 ετών και σέ 154 μαστιγώματα. Η άπνομη του βραβείου Νόμπελ τη βρήκε στη φυλακή, με σοβαρά καρδιολογικά προβλήματα που επέβαλλαν τη μεταφορά της σέ νοσοκομείο. Άλλά οί σωφρονιστικές άρχές του Ίράν άπαγόρευσαν αυτή τη μεταφορά. Και τό πιό συγκλονιστικό είναι ό λόγος της άπαγόρευσης: ότι ή κρατούμενη, τιμημένη με τό βραβείο Νόμπελ, δημοσιογράφος και άκτιβίστρια... άρνήθηκε να φορέσει χιτζάμπ! Σε κείμενο που άνήρτησε ή οικογένειά της στο Instagram στα τέλη Οκτωβρίου διαβάζουμε: «Ό διευθυντής της φυλακής άνακοίνωσε ότι, κατ' έφαρμογήν άνωθεν διαταγών, άπαγορεύεται να σταλεί σέ καρδιολογικό νοσοκομείο χωρίς μαντήλα, και ή μεταφορά της ματαιώθηκε για δεύτερη φορά».

ΚΩΔΙΚΟΣ:
01 1290

«ΖΩΗ»
Καρύστη 14
105 61 ΑΘΗΝΑ